ΕΘΝΙΚΟΝ
ΙΔΡΥΜΑ

ΑΘΗΝΑΙ
1955

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ

ΑΘΗΝΑΙ
1955

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ

ΙΔΡΥΣΙΣ

Ἡ ἰδέα τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, ὀφείλεται εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα. Τὴν συνέλαβε τὸ πρῶτον ὅτε εὑρίσκετο εἰς τὴν Αἴγυπτον κατὰ τὸν πόλεμον.

Ἡ σκέψις αὐτὴ ἦτο καρπὸς πατριωτικοῦ παλμοῦ ἑνὸς Ἕλληνος. Ὁ Βασιλεὺς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐσκέφθη ἁπλῶς ὡς Ἕλλην καὶ ἠδύνατο νὰ ἦτο οἱοσδήποτε ἄλλος Ἕλλην ὁ ἱδρυτὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, ἐὰν εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέαν καὶ εἶχε τὴν ἐνεργητικότητα νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ.

Ὁ Βασιλεύς, τότε Διάδοχος, ἐξέλεξε ἀπὸ τοῦ 1946 τὰ πρόσωπα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὰ ὁποῖα καὶ ἤρχισαν νὰ μελετοῦν τὸ θέμα ὑπὸ τὰς ἐκ τοῦ μακρὰν ὁδηγίας Του.

Ἡ ἔναρξις τῆς δράσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος ἐκηρύχθη ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἐν πανηγυρικῇ Συνεδριάσει εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, τὴν 25ην Μαΐου 1947.

ΣΚΟΠΟΣ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα εἶναι ὀργανισμὸς ἰδιωτικοῦ δικαίου. Σκοπὸς τοῦ Ἱδρύματος εἶναι ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἠθικοῦ, τοῦ βιοτικοῦ, τοῦ κοινωνικοῦ καὶ τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὅσον ἡ διατύπωσις εἶναι ἁπλῆ, τόσον ὁ σκοπὸς εἶναι μεγάλος καὶ εὐρύς.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἡ Διοίκησις ἀσκεῖται ὑπὸ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, προεδρευομένου αὐτοπροσώπως ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως. Τὸ Συμβούλιον ἀποτελεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ Ἀκαδημαϊκῶν καὶ Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, Πολυτεχνείου καὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν μὲ Ἀντιπρόεδρον τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δηλαδὴ ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεύς, οὐδέποτε ἀπουσίασε συνεδριάσεως αὐτοῦ.

Τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰς κατευθύνσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου πραγματοποιεῖ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπή, ἓν μέλος τῆς ὁποίας ἔχει τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἱδρύματος, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τῆς ὁποίας τὰς ἐργασίας διευθύνει ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς αὐτῆς.

ΑΡΧΑΙ

Τὸ Ἵδρυμα ἐξεκίνησε μὲ πολὺ ὀλίγα χρήματα καὶ μὲ πολὺ ὀλίγους συνεργάτας, ἀλλὰ μὲ καλὰς ἀρχάς. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς βάσεις τὰς ὁποίας ἔθεσεν ἐξ ἀρχῆς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ κυρίως ὁ Ἱδρυτὴς αὐτοῦ.

Ὅσοι ἐργάζονται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ᾐσθάνθησαν πάντοτε ἕνα εἶδος βεβαιότητος καὶ ἀσφαλείας. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς βασικὰς αὐτὰς ἀρχάς.

Αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ δὲν εἶναι πρωτότυποι, πρέπει ὅμως νὰ ἀναφερθοῦν, διότι αὐταὶ καὶ μόνον ἀρκοῦν νὰ δώσουν μίαν καθαρὰν εἰκόνα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἱδρύματος.

Πρῶτον, τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα δὲν ἀναμιγνύεται εἰς τὴν πολιτικήν. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς κατεβλήθη μεγάλη προσοχὴ — καὶ ἡ προσπάθεια συνωδεύετο ἀπὸ κάποιαν ἀνησυχίαν — διὰ νὰ κατορθώσῃ τὸ Ἵδρυμα νὰ παραμείνῃ ἔξω τῆς πολιτικῆς, καὶ ἐπὶ πλέον νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς κανένα νὰ σκέπτεται, ἔστω καὶ ἐκ παρεξηγήσεως, ὅτι συμβαίνει τυχὸν τὸ ἀντίθετον. Σήμερον καταβάλλεται πάντοτε ἡ ἰδία προσοχή, ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἔπαυσαν αἱ ἀνησυχίαι. Ὁσάκις τὸ Ἵδρυμα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου του ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ πολιτικὰ πρόσωπα, συνήντησεν εἰς τὰ πρό-

σωπα αὐτὰ πάντοτε μόνον ἐκλεκτοὺς Ἕλληνας προθύμους νὰ ἐνισχύσουν τὸ ἔργον του.

Τὸ Ἵδρυμα συνεργάζεται μετὰ τῶν δημοσίων ἀρχῶν, ὅταν παρίσταται ἀνάγκη, ἀλλὰ διατηρεῖ ἀνεξαρτησίαν δράσεως ὡς ἰδιωτικὸς ὀργανισμός, μὲ ἰδίαν πρωτοβουλίαν καὶ κατευθύνσεις. Ὁσάκις τὸ Ἵδρυμα ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰς δημοσίας ἀρχάς, συνήντησε πάντοτε κατανόησιν, συμπάθειαν καὶ ἔμπρακτον συνεργασίαν.

Τὰ ἔσοδα τοῦ Ἱδρύματος συνίστανται ἐκ πόρων ξένων πρὸς τὸν κρατικὸν προϋπολογισμόν.

Τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τοῦ Ἱδρύματος χαρακτηρίζει μεγάλη φειδὼ εἰς τὰς δαπάνας. Τὸ Ἵδρυμα πιστεύει καὶ ἐφαρμόζει ὡς ἀρχήν, ὅτι ἡ ἐργασία τῶν συνεργατῶν του, πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὰ διατεθέντα ὑλικὰ μέσα, εἶναι ὁ ἀποφασιστικὸς παράγων τῆς ἐπιτυχίας. Μολονότι τὸ Ἵδρυμα εἶναι ἰδιωτικὸς ὀργανισμός, ἡ οἰκονομική του διαχείρισις ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα εἶναι εὐγνῶμον πρὸς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον τοῦ Κράτους διὰ τὴν τοιαύτην συνδρομήν του.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα φιλοδοξεῖ νὰ ἀξιοποιήσῃ πᾶσαν προσφερομένην αὐτῷ ἐργασίαν ὑπὸ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ βοηθήσουν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ εὐρυτάτου σκοποῦ του. Ἡ ἐργασία γίνεται κατὰ κανόνα ἀνωνύμως καὶ ἀποκλείεται ἡ ἐξυπηρέτησις προσωπικῶν φιλοδοξιῶν.

Ἓν ἄλλο χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπικρατοῦντος πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς βασικὰς ἀρχάς, εἶναι ὅτι, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀπ᾽ εὐθείας δρᾶσιν καὶ ἐκτέλεσιν ἐργασιῶν διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων, γίνεται προσπάθεια κινητοποιήσεως καὶ ἀξιοποιήσεως διαφόρων δημιουργικῶν παραγόντων ἔξω τοῦ Ἱδρύματος, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν, ἀλλὰ δὲν χρησιμοποιοῦνται. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, ἐὰν εὑρεθοῦν πρόσωπα ἢ ὀργανώσεις ἱκαναὶ νὰ συνεχίσουν μίαν τῶν ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἀποδόσει ἐκδηλώσεων τοῦ Ἱδρύματος, τοῦτο εἶναι πρόθυμον νὰ παραδώσῃ τὸ ἔργον πρὸς ὑπεύθυνον συνέχισιν καὶ νὰ ἔχῃ οὕτω τὴν δυνατότητα νὰ τραπῇ πρὸς νέαν δημιουργικὴν προσπάθειαν.

Αὐταὶ εἶναι αἱ ἀκολουθούμεναι ἀρχαί, αἱ ὁποῖαι τηροῦνται μετὰ σχολαστικότητος. Τὸ Ἵδρυμα πιστεύει εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτὰς καὶ ἀπὸ αὐτὰς ἀντλεῖ δύναμιν.

ΠΟΡΟΙ

Οἱ πόροι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος συνίστανται ἐξ ἐθελοντικῶν εἰσφορῶν, δωρεῶν ἰδιωτῶν καὶ κληροδοτημάτων. Παρέχεται καὶ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος (τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλίσσης) διὰ τὸ εἰδικὸν ἔξοδον τῶν τροφείων τῶν εἴς τινας τῶν Πρακτικῶν Σχολῶν φοιτώντων μαθητῶν, κυρίως εἰς Λέρον, Νεάπολιν καὶ Κῶ.

Ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις τοῦ Ἱδρύματος ἀσκεῖται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Διοικητῶν τῶν ἐν Ἀθήναις Τραπεζῶν, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ ἐπιλέκτων μελῶν τῶν παραγωγικῶν κλάδων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας. Τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης προεδρεύει ὁ Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἱδρύματος, τιμᾷ διὰ τῆς παρουσίας του ὅλας τὰς συνεδριάσεις καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΔΡΑΣΙΣ

Τὸ Ἵδρυμα ἀπεφάσισεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν νὰ κινηθῇ ὅπου καὶ ὅταν ἦτο βέβαιον ὅτι ἠδύνατο πράγματι νὰ κάνῃ κάτι ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν σκοπῶν του καὶ τῶν δυνατοτήτων του, ἔστω καὶ εἰς μικρὰν κλίμακα. Προηγήθη πάντοτε προσεκτικὴ μελέτη. Ἀπεφεύχθη ἡ βιασύνη καὶ κατεβλήθη προσπάθεια νὰ τηρῆται πρακτικὸν πνεῦμα καὶ νὰ τίθεται ὑγιὴς βάσις. Ἐξησκήθη πάντοτε πείσμων ἀντίστασις εἰς τὸν πειρασμὸν τοῦ νὰ γίνῃ κάτι μεγάλο καὶ θεαματικόν. Καὶ ἐτηρήθη μὲ φανατισμὸν ἡ ἀρχὴ τοῦ νὰ γίνεται κάτι μικρὸν κατ' ἀρχάς, λιτὸν ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ βιώσιμον, δηλαδὴ ὅ,τι γίνεται νὰ ἐπιζῇ καὶ νὰ ὑπάρχῃ καὶ τοῦ χρόνου καὶ τὸν ἄλλον χρόνο, καὶ κάθε χρόνο νὰ εἶναι καλλίτερον. Καὶ ἂν ὄχι πολὺ καλλίτερον, πάντως νὰ μὴν εἶναι χειρότερον.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Μὲ τὴν ἐπέκτασιν τῆς δράσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, κατέστη ἀναγκαῖον νὰ ἱδρυθοῦν Παραρτήματα αὐτοῦ εἰς πλεῖστα ἐπαρχιακὰ κέντρα, ἵνα ἐπιτευχθῇ οὕτω μία ἀποκέντρωσις καὶ ἵνα συμμετέχουν ἐνεργῶς καὶ οἱ τοπικοὶ παράγοντες εἰς τὴν πρὸς

κάθε γωνίαν τῆς Ἑλλάδος ἀκτινοβολοῦσαν δραστηριότητα τοῦ Ἱδρύματος.

Ἱδρύθησαν οὕτω τὰ κάτωθι Παραρτήματα μὲ ἁρμοδιότητα ἐπὶ τῶν ἀντιστοίχως ἀναφερομένων ἐδαφικῶν περιοχῶν:

Θεσσαλονίκης	Κεντρικὴ καὶ Ἀνατολικὴ Μακεδονία
Λαρίσης	Θεσσαλία
Πατρῶν	Πελοπόννησος
Κορίνθου	Κορινθία
Ἰωαννίνων	Ἤπειρος
Καλαμπάκας	Περιοχὴ Τρικάλων καὶ Καλαμπάκας
Καρπενησίου	Εὐρυτανίας
Καστοριᾶς	Δυτικὴ Μακεδονία
Ναυπάκτου	Αἰτωλία καὶ Ἀκαρνανία
Κατερίνης	Περιοχὴ Κατερίνης
Ἀλεξανδρουπόλεως	Θράκη
Λαμίας	Φθιῶτις
Πλατέος	Περιοχὴ Πλατέος
Λέρου	Λέρος
Κῶ	Κῶ
Ρόδου	Δωδεκάνησα
Χίου	Χίος
Κερκύρας	Κέρκυρα
Ἀττικῆς	Ἀττικὴ
Σιατίστης	Περιοχὴ Κοζάνης
Κεφαλληνίας	Κεφαλληνία
Ζακύνθου	Ζάκυνθος
Ἡρακλείου	Κρήτη
Νεαπόλεως	Νομὸς Λασηθίου

ΤΟΜΕΙΣ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα μετὰ ἑπτὰ ἐτῶν ἐργασίαν ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἔχῃ νὰ ἐπιδείξῃ ἔργον ἀρκετὰ εὐρὺ καὶ ποικίλον. Οἱ τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους τὸ ἔργον τοῦτο διαιρεῖται εἶναι οἱ ἑξῆς: 1. Γεωργικός, 2. Δασικός, 3. Τεχνικός, 4. Βασιλικαὶ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Λέρου, 5. Τεχνικαὶ Σχολαὶ Κῶ, 6. Πλοῖον. «Μαχητής», 7. Οἰκοκυρικαὶ Σχολαί, 8. Ἀπόφοιτοι Σχολῶν, 9. Μορ-

φωτικός, 10. Ἐθνικὴ Ἑστία, 11. Ἐθνικὸν Ἐκπαιδευτήριον Ἀναβρύτων, 12. Καλλιτεχνικός, 13. Ἀγροτολέσχαι, 14. Ἐθελοντῶν Κοινωφελῶν Ἔργων, 15. Μελετῶν, 16. Τουριστικός, 17. Σταθμὸς Πρώτων Κοινωνικῶν Βοηθειῶν, 18. Γραφεῖον Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ καὶ τέλος ὁ Τομεὺς Δήμων καὶ Κοινοτήτων, διοικούμενος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου τῶν Τομέων δράσεως τοῦ Ἱδρύματος καταφαίνεται ὅτι τὸ κύριον ἐνδιαφέρον αὐτοῦ στρέφεται πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ χωριό, τὴν ὕπαιθρον χώραν καὶ τὴν γῆν.

ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Δι' ἕκαστον Τομέα ὑπάρχει εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα, Ἐπιτροπὴ ἐξ εἰδικῶν, ἐν πολλοῖς καθηγητῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἢ εἰδικοὶ Σύμβουλοι σχετιζόμενοι μὲ τὸ θέμα, οἵτινες εἰσηγοῦνται συμβουλευτικῶς τὸ ἀκολουθητέον πρόγραμμα.

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι γεωργικόν. Φυσικὸν ἦτο λοιπόν, τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα νὰ στρέψῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ τὸ πρῶτον τὴν προσοχήν του καὶ ἵδρυσε τὰ Πρακτικὰ Γεωργικὰ Σχολεῖα.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Εἰς τὰ Πρακτικά του Σχολεῖα, τόσον τὰ Γεωργικὰ ὅσον καὶ τὰ Τεχνικά, περὶ ὧν εἰς ἑπόμενον κεφάλαιον, τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἀποβλέπει νὰ δώσῃ εἰς τὰ παιδιὰ Ἐθνικὴν ἀγωγήν, νὰ τὰ καταστήσῃ καλοὺς χριστιανούς, καλοὺς πολίτας, καλοὺς χωρικοὺς καὶ τέλος καλοὺς γεωργοὺς ἢ τεχνίτας. Πρὸς τοῦτο μεταχειρίζεται τὸ παράδειγμα, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν, ἀποφεύγει ὅσον εἶναι δυνατὸν τὴν θεωρίαν καὶ προτιμᾷ τὴν πρᾶξιν καὶ τὸ πείραμα. Ἐκτὸς τῶν εἰδικῶν τεχνιτῶν, πάντοτε ἕνας δάσκαλος μὲ ψυχήν, ἕνας ἱερεὺς μὲ πίστιν καὶ ἕνας γυμναστὴς μὲ χαρὰν εἶναι οἱ συνεργάται του. Τὰ προσόντα τῶν εἰδικῶν τεχνιτῶν δὲν εἶναι μόνον ἡ γνῶσις ἀλλὰ καὶ ἡ ἱκανότης μεταδόσεως τῶν γνώσεων μὲ στοργὴν καὶ ὑπομονήν.

Ὁ χρόνος ἐκπαιδεύσεως εἶναι συνήθως ἓν ἔτος, ἀλλ' ἐὰν ἕνας μαθητὴς δὲν ἐπιτύχῃ εἰς τὰς ἐξετάσεις του παραμένει μέχρις ὅτου γίνῃ καλός. Ἔχομεν παραδείγματα τελευταίου εἰς τὰς ἐξετάσεις, ὅστις μετὰ τρίμηνον ὑπερέβη τὸν πρῶτον.

Εἰς τὰ Γεωργικὰ Σχολεῖα διδάσκονται ἡ κατ' ἔκτασιν καλλιέργεια, δενδροκαλλιέργεια, μελισσοκομία, πτηνοτροφία, κτηνοτροφία, εἰς ὅλα δὲ τὰ Σχολεῖα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος εἰς τὰ ὁποῖα φοιτοῦν ἀπόφοιτοι Δημοτικοῦ γίνεται ἐπιμορφωτικὴ διδασκαλία Ἱστορίας, Γεωγραφίας, Φυσικῆς, Θρησκευτικῶν καὶ Ἀγωγῆς, ἤτοι, ἐν συμπεράσματι, τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα μὲ μέσον καὶ σκοπὸν τὴν τέχνην ἀποβλέπει εἰς τὴν καθόλου ἀγωγὴν τοῦ ἀγροτόπαιδος.

Αἱ ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν γίνονται ἐνώπιον ἐπιτροπῆς τεχνιτῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα.

Οἱ μαθηταὶ λαμβάνονται ἐξ ὅλων τῶν περιφερειῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐπιλέγονται μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ὥστε νὰ εἶναι βέ-

βαιον ὅτι ἀποφοιτῶντες θὰ ἀσχοληθοῦν πράγματι εἰς τὴν γεωργίαν. Εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν μαθητῶν βοηθοῦν προθύμως οἱ Νομάρχαι, οἱ κατὰ τόπους Διευθυνταὶ Γεωργίας καὶ οἱ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοί.

Πρακτικὰ Γεωργικὰ Σχολεῖα ἐλειτούργησαν εἰς τὸ κτῆμα Συγγροῦ, τῆς τότε Γεωργικῆς Ἑταιρείας, εἰς τὸν Τύρναβον, τὸ Πολυδένδρι, τὰ Κολύμπια Ρόδου, τὴν Κέρκυραν, τὴν Χίον, τὸν Καλαμῶνα Ρόδου, λειτουργοῦν δὲ ἤδη εἰς Βέλλο Κορινθίας, Πύργον Βασιλίσσης, Λέρον, Κῶ, Ἀλεξανδρούπολιν, Μονὴν Ἀγάθωνος καὶ Μονὴν Μικροκάστρου Σιατίστης.

***

Μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ συγκίνησις ὅλων τῶν συνεργατῶν τοῦ Ἱδρύματος, ὅταν πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν, διὰ πρώτην φορὰν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀπένειμε τὰ διπλώματα (τὰ ὁποῖα κυρίως εἰπεῖν δὲν εἶναι διπλώματα, ἀλλ' ἁπλῶς πιστοποιητικὰ εὐδοκίμου φοιτήσεως) εἰς τοὺς πρώτους ἀποφοίτους τοῦ πρώτου ἱδρυθέντος Γεωργικοῦ Σχολείου. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγραφῇ μὲ λόγια ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς τελετῆς αὐτῆς. Καὶ ὄχι μόνον ἡ ἀτμόσφαιρα, ἀλλὰ καὶ ἡ σημασία τῆς στιγμῆς. Τὰ μάτια τῶν παιδιῶν λάμπουν, ὅταν ἀκούῃ κάθε ἕνα τὸ ὄνομά του καὶ προχωρῇ ζωηρά, αὐτὸ τὸ ἄσημο καὶ ἄγνωστο χωριατόπουλο, καὶ στέκεται εἰς προσοχὴν μπροστὰ εἰς τὸν ἴδιον τὸν Βασιλέα του, καὶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ δίδει τὸ χέρι καὶ τὸ κυτᾶ στὰ μάτια μὲ ἕνα χαμόγελο γεμᾶτο ἀγάπη καὶ στοργὴ καὶ τὸ ρωτᾶ γιὰ τὸ χωριό του. Καὶ τὸ ἴδιο τὸ Βασιλικὸ χέρι τοῦ ἐγχειρίζει τὸ δίπλωμά του, αὐτὸ τὸ ὡραῖο χαρτί, τυπωμένο μὲ τὸ σῆμα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, μὲ τὸν Ἑλληνικὸ μαίανδρο γύρω - γύρω, τὸ χαρτὶ αὐτὸ ποὺ λέει ὅτι ὁ μαθητὴς αὐτὸς «ἐφοίτησεν εὐδοκίμως εἰς τὸ Πρακτικὸν αὐτὸ Σχολεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος καὶ θὰ τυγχάνῃ τῆς προστασίας του ἐφ' ὅσον θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι καλὸς τεχνίτης καὶ καλὸς πολίτης» καὶ ποὺ ἀναφέρει ἀκόμη ὅτι: Τὸ Ἵδρυμα πιστεύει ὅτι ὁ κάτοχος τοῦ παρόντος θέλει ἀποβῇ φορεὺς ἀγάπης πρὸς τὴν τέχνην του καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Χωριό, τοῦ εὔχεται δὲ καλὴν προκοπὴν εἰς τὴν σταδιοδρομίαν του. Τὸ παρὸν δίδεται πρὸς πίστωσιν τῆς συνεργασίας του μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, αἱ δὲ

κατὰ τόπους Δημόσιαι καὶ Κοινοτικαὶ Ἀρχαὶ παρακαλοῦνται ὅπως τοῦ παρέχουν πᾶσαν βοήθειαν καὶ τεχνικὴν συνεργασίαν».

ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Παρ' ὅλον ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει ἀνεπτυγμένον τὸ μηχανικὸν ἔνστικτον, παρατηρεῖται εἰς τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμοὺς ἔλλειψις γεωργομηχανικῶν. Διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, τὸ Ἵδρυμα ὠργάνωσε Σχολεῖα Μηχανικῆς Καλλιεργείας.

Τὰ Σχολεῖα αὐτὰ ἐκπαιδεύουν χειριστὰς καὶ συντηρητὰς τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς αὐξάνεται καθημερινῶς εἰς τὴν χώραν. Οἱ μαθηταὶ ἐκλέγονται κατὰ τὸ δυνατὸν ἀπὸ πεδινὰς γεωργικὰς περιοχὰς καὶ διδάσκονται πρακτικῶς τὴν χρῆσιν καὶ συντήρησιν τῶν γεωργικῶν ἑλκυστήρων καὶ τῶν ἄλλων μηχανημάτων.

Ἰδιαιτέρα φροντὶς καταβάλλεται διὰ νὰ μάθουν καὶ νὰ ἐπισκευάζουν τὰ μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα, πρᾶγμα εἰς τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε οἱ γεωργοί μας ὑστεροῦν.

Σχολεῖον Μηχανικῆς Καλλιεργείας ἐλειτούργησεν εἰς Λάρισαν, λειτουργοῦν δὲ ἤδη τοιαῦτα εἰς Πύργον Βασιλίσσης, εἰς Πλατὺ Μακεδονίας, εἰς Ἀλεξανδρούπολιν καὶ εἰς Κῶ.

ΕΛΑΙΟΦΥΤΩΡΙΑ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα φιλοδοξεῖ νὰ αὐξήσῃ τὰ ἐλαιόδενδρα κατὰ ἓν ἑκατομμύριον.

Εἰς τὴν Ἑπτάνησον λέγεται ὅτι ἐδίδετο ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Διοικήσεως ἓν χρυσοῦν εἰκοσόφραγκον εἰς τοὺς ἀγρότας δι' ἕκαστον φυτευόμενον ἐλαιόδενδρον. Τὸ Ἵδρυμα δὲν διαθέτει τόσον πλοῦτον διὰ νὰ διαδώσῃ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὸ πολύτιμον αὐτὸ δένδρον τῶν χωρῶν τῆς Μεσογείου. Ἀντ' αὐτοῦ προέβη τὸ ἴδιον εἰς τὴν φύτευσιν ἐκτεταμένων φυτωρίων ἐλαιοδένδρων. Εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν συνεπίκουρον εἶναι καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης. Τὰ δενδρύλλια τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος προσφέρονται εἰς τιμὰς κόστους, παρέχονται δὲ μόνον εἰς ὅσους θὰ τὰ φυτεύσουν δι' ἴδιον λογαριασμόν. Τοιαῦτα φυτώρια εἶχε τὸ Ἵδρυμα εἰς Ἀνάβρυτα, σήμερον δὲ φυτώρια τοῦ Ἱδρύματος ὑπάρχουν εἰς Φυλακὰς Τύρινθος, Φυλακὰς Κασσαβετείας καὶ εἰς Παναιτώλιον Ἀγρινίου.

ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ

Τὸ Ἵδρυμα ἀπέστειλεν ἐκπαιδευτὰς εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς χώρας διὰ τὴν διάδοσιν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν μελισσοκομίαν γνώσεων. Ἡ ἀνάγκη τοῦ πράγματος καταδεικνύεται ἐκ τῆς πληθώρας τῶν αἰτήσεων, ἀπὸ διάφορα μέρη, πρὸς ἀποστολὴν καὶ ἐκεῖ ἐκπαιδευτῶν. Ἡ μελισσοκομία διδάσκεται καὶ εἰς ὅλα τὰ Γεωργικὰ καὶ Τεχνικὰ Σχολεῖα τοῦ Ἱδρύματος. Ἐστάλησαν μελισσοκόμοι εἰς τὰς περιοχὰς Φλωρίνης, Κοζάνης, Ἐδέσσης, Βερροίας, Σερρῶν, Δράμας, Καβάλας, Ροδόπης, Ἕβρου, Κερκύρας, Ἰωαννίνων, Πρεβέζης, Θεσσαλονίκης καὶ Θεσπρωτίας.

ΔΑΣΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

Ἕνας ἄγνωστος ἥρως τῆς κατοχῆς καὶ τῆς Ἀντιστάσεως ὑπῆρξε καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δάσος. Ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον τετραετίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχον καύσιμα, αὐτὸ τὸ Ἑλληνικὸν Δάσος ἐθυσιάζετο διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Καθῆκον μας εἶναι νὰ ἀναπληρώσωμεν τὰ δημιουργηθέντα ἐκ τῆς ἀνάγκης κενὰ καὶ νὰ γεμίσωμε καὶ τὰ κενὰ ποὺ πάντοτε ὑπῆρχαν.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἱδρύσεώς του ἠσχολήθη σοβαρῶς μὲ τὴν ἀναδάσωσιν.

Παρατίθεται πίναξ τῶν καθ' ἕκαστον χειμῶνα φυτευθέντων δένδρων :

1947—1948	350.000
1948—1949	750.000
1949—1950	2.300.000
1950—1951	2.100.000
1951—1952	2.200.000
1952—1953	3.100.000

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ὅμως ἀσχολεῖται πολὺ ὀλίγον πλέον μὲ τὴν ἀναδάσωσιν, διότι τὸ πρᾶγμα ἀπέκτησεν ἕνα εἶδος αὐτοματισμοῦ.

Εἰς τὰς ἀρχάς, τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν φροντίδα τῆς ὀργανώσεως τὴν εἶχεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ Ἵδρυμα, τὸ ὁποῖον ἐφρόντιζε νὰ κινητοποιηθοῦν τὰ Σχολεῖα, ὁ Στρατός, τὸ Ναυτικόν, ἡ Ἀεροπορία, τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, οἱ Πρόσκοποι, τὰ Ἐκδρο-

μικὰ Σωματεῖα, οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες καὶ διάφοροι ἄλλαι Ὀργανώσεις.

Σήμερον ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναδασώσεως ἔχει γίνει συνείδησις καὶ δὲν ὑπάρχει πλέον λόγος νὰ τὴν ὀργανώνῃ τὸ Ἵδρυμα. Οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες ὅλου τοῦ κράτους θεωροῦν πλέον ὡς ἓν τῶν κυρίων μελημάτων των τὴν ἀναδάσωσιν τῆς περιοχῆς των.

Πρέπει νὰ τονισθῇ ἡ συμβολὴ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς εἰς τὸν Γεωργικὸν καὶ Δασικὸν Τομέα τοῦ Ἱδρύματος. Ἐχορήγησαν μηχανήματα διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς μηχανικῆς καλλιεργείας, ἀπειρίαν δενδρυλλίων διὰ τὴν ἀναδάσωσιν καὶ τεχνικοὺς συμβούλους. Ἐκλεκτοὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου συνειργάσθησαν μὲ τὸ Ἵδρυμα ὡς μέλη σχετικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

Μετὰ τὸ γεωργικόν, τὸ ἀμέσως σπουδαιότερον τμῆμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἶναι τὸ ἐργατοτεχνικόν. Ἔστρεψε λοιπὸν καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰς προσπαθείας του τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα καὶ ἵδρυσε πρακτικὰς Τεχνικὰς Σχολὰς εἰς διάφορα μέρη τῆς χώρας.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

Εἰς τὰς Πρακτικὰς Τεχνικὰς Σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος λαμβάνονται ὡς μαθηταὶ ἄπορα παιδιά, μόνη δὲ ἀναγκαία διὰ τὴν πρόσληψίν των προϋπόθεσις εἶναι τὸ νὰ δηλώσουν καὶ ὑποσχεθοῦν τὰ παιδιὰ αὐτὰ ὅτι, ὅταν ἀποφοιτήσουν, θὰ γυρίσουν εἰς τὸν τόπον των καὶ θὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ζωήν των ἐργαζόμενα εἰς τὴν τέχνην τὴν ὁποίαν ἐδιδάχθησαν.

Πρακτικαὶ Τεχνικαὶ Σχολαὶ ἐλειτούργησαν εἰς Ρέθυμνον, Ληξούριον, Πολυδένδρι καὶ Ναύπακτον λειτουργοῦν δὲ σήμερον εἰς τὰς κάτωθι πόλεις, περιλαμβάνουσαι τὰ ἔναντι ἀναφερόμενα Σχολεῖα:

Ἀμαρούσιον	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Πύργος Βασιλίσσης	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Κέρκυρα	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν

Καστοριὰ	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Ἰωάννινα	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Μονὴ Ἀγάθωνος	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Νεάπολις Κρήτης	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Λάρισα	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Καλαμπάκα	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Νέα Μηχανιώνα (Θεσσαλονίκης)	Σχολεῖον Ἁλιείας
Κεφαλληνία	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν
Ζάκυνθος	Σχολεῖα Οἰκοδόμων, Ξυλουργῶν

Εἰς τὰ Σχολεῖα Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου οἱ μαθηταὶ εἰδικεύονται εἰς ἀντισεισμικὰς κατασκευάς.

Λειτουργοῦν ἀκόμη αἱ κατωτέρω μεγάλαι Τεχνικαὶ Σχολαὶ ὅπου διδάσκονται πολλαὶ εἰδικότητες:

Τεχνικαὶ Σχολαὶ Καρπενησίου	Σχολεῖα 6 εἰδικοτήτων
Τεχνικαὶ Σχολαὶ Βορείου Ἑλλάδος	Σχολεῖα 9 εἰδικοτήτων
Βασιλικαὶ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Λέρου	Σχολεῖα 22 εἰδικοτήτων
Τεχνικαὶ Σχολαὶ Κῶ	Σχολεῖα 15 εἰδικοτήτων

Τὸ ἔργον τῶν μεγάλων αὐτῶν Τεχνικῶν Σχολῶν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ δύο τελευταῖαι ἀποτελοῦν ἰδιαιτέρους τομεῖς δράσεως, περιγράφεται εἰς τὰ ἑπόμενα κεφάλαια.

Τέλος λειτουργεῖ ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Ἱδρύματος «Μαχητὴς» Ναυτικὴ Σχολή.

ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Καρπενησίου ἱδρύθησαν κατὰ τὸ 1950. Ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἐράνου Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν κατεστραμμένων χωρίων τῆς Εὐρυτανίας. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀναφέρεται λεπτομερέστερον εἰς ἄλλο κεφάλαιον. Σήμερον εἰς τὰς Σχολὰς ἐκπαιδεύονται οἰκοδόμοι, ξυλουργοί, ὑποδηματοποιοί, σαγματοποιοί, βαρελοποιοὶ καὶ μελισσοκόμοι.

ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκ Βορείου Ἑλλάδος καταγομένων νέων τῶν ἐπιθυμούντων νὰ φοιτήσουν εἰς πρακτικὰς τεχνικὰς σχο-

λάς, τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ὠργάνωσε τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς Βορείου Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι ἐγκατεστάθησαν εἰς Ἀλεξανδρούπολιν, εἰς συγκρότημα 9 κτιρίων τοῦ ἄλλοτε στρατοπέδου Ἰωάννου.

Ἡ ὅλη ἐγκατάστασις ἐγένετο ταχύτατα. Τὰ κτίρια παρελήφθησαν κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1952, οἱ μαθηταὶ ἤρχισαν νὰ καταφθάνουν τὸν Ἰούλιον, τὸν Σεπτέμβριον δὲ ἀνῆλθον εἰς 300, ὅση ἡ δύναμις τῶν Σχολῶν.

Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ προήρχοντο ἐκ τῶν Βασιλικῶν Τεχνικῶν Σχολῶν Λέρου, αὐτοὶ δὲ ἐξετέλεσαν τὰς ἀπαραιτήτους ἐπισκευάς.

Εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Σχολῶν συνέβαλε καὶ ὁ Ἔρανος Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος διὰ τῆς διαθέσεως εἰδῶν κλινοστρωμνῆς.

Τὰ διδασκόμενα εἰς τὰς Σχολὰς αὐτὰς ἐπαγγέλματα εἶναι τὰ ἑξῆς: Οἰκοδόμοι, ξυλουργοί, ἐλαιοχρωματισταί, ὑποδηματοποιοί, ράπται, πρακτικοὶ γεωπόνοι, μηχανοκαλλιεργηταί, ἀρτοποιοὶ καὶ κουρεῖς.

ΒΑΣΙΛΙΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΛΕΡΟΥ

Μία ἀπὸ τὰς σοβαρωτέρας προσπαθείας τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος εἶναι αἱ Βασιλικαὶ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Λέρου. Αἱ Σχολαὶ αὗται ἀποτελοῦν ἐπιτυχὲς καὶ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον πείραμα ἀβιάστου ὁμαδικῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν μεγάλου ἀριθμοῦ νέων παραπλανηθέντων ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἔθνους, μέχρι σημείου ὥστε νὰ ὑψώσουν τὰ ὅπλα ἐναντίον τῆς πατρίδος των. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀνταρτοπολέμου ἤρχισε νὰ συγκεντρώνεται εἰς τὰ στρατόπεδα αἰχμαλώτων μεγάλος ἀριθμὸς νέων ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ κάτω. Οἱ νέοι αὐτοί, εἴτε κοινοί κομμουνισταί, εἴτε παραπλανηθέντες, εἴτε ἀκόμη καὶ βιαίως στρατολογηθέντες, συνελήφθησαν πάντως ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας μαχόμενοι ἐναντίον τῆς πατρίδος των. Ἡ κατάστασις τῶν νέων αὐτῶν ἦτο τραγικὴ καὶ ἀπελπιστική. Ἦσαν ὅλοι βεβαρυμένοι μὲ τὴν βαρυτάτην ἀτιμωτικὴν κατηγορίαν τῆς προδοσίας. Εἶχον χάσει κάθε πίστιν εἰς τὸν Θεόν, τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν τους ἀκόμα. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοὺς ἀνέμενε τὸ Στρατοδικεῖον καὶ ἡ καταδίκη.

Τοὺς ἐνεπιστεύθη ἡ πολιτεία εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέλεξεν ἀπὸ τὰ διάφορα στρατόπεδα αἰχμαλώτων κατὰ μεγάλας ὁμάδας. Τοὺς παρέλαβεν ἀγριεμένους, φοβισμένους, φθειριῶντας, ἀπιστεύτως βρώμικους μὲ κόκκινα τὰ μάτια τους καὶ μαύρη τὴν ψυχήν τους. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ εὑρίσκοντο τότε εἰς τοιοῦτον σημεῖον καταπτώσεως, ὥστε δὲν μποροῦσαν νὰ μεταχειρισθοῦν τὸ κρεββάτι, ἀλλὰ μόνον κατάχαμα τὰ ἔπιανε ὁ ὕπνος.

Ὅταν κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἔπειτα ἀπὸ ἕνα ἔτος ἔφυγε ἀπὸ τὴν Λέρον, ἦτο πιὰ καλὸς Ἕλλην καὶ καλὸς ἄνθρωπος. Σήμερα ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιὰ εἶναι στὰ χωριά τους, ὁ κάθε ἕνας τους δέ, ἄλλος περισσότερο ἄλλος ὀλιγότερο, θεωρεῖ τὸν ἑαυτόν του ὡς ἀπόστολον τοῦ πνεύματος τῆς δουλειᾶς, τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα, τῆς πίστεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Ὅλα τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἔχουν πάει στὸ χωριό τους ἀποφασισμένα νὰ δουλέψουν καὶ νά δουλέψουν κυρίως διὰ τοὺς ἄλλους.

Εἰς τὴν Λέρον ἐσώθησαν 1500 περίπου Ἕλληνες παρασυρθέντες ἀπὸ τὸν κομμουνισμόν. Αὐτὸ εἶναι μία νίκη. Ἀλλ' εἰς τὴν Λέρον ἐκερδήθη καὶ μία ἄλλη νίκη, μία νίκη ὁλοκληρωτική, ἡ ὁποία δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν Ἑλλάδα. Ἡ νίκη αὐτὴ εἶναι κάτι καινούργιο καὶ πρέπει νὰ τὴν προσέξουμε, νὰ τὴν φωνάξουμε, νὰ τὴν χρησιμοποιήσουμε διὰ τὸ καλὸν ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ νίκη αὐτὴ εἶναι τὸ καταπληκτικὸν κουρέλιασμα τοῦ κομμουνισμοῦ. Εἶναι ἡ τιμία καὶ ἔμπρακτος ἀπόδειξις, ὅτι ὁ κομμουνισμὸς εἶναι κάτι ποὺ δὲν ἔχει θέσιν στὴν ἀνθρώπινη ψυχή, ὅτι εἶναι κάτι ψεύτικο καὶ τεχνητό, τὸ ὁποῖον κάθε φυσιολογικὸς ἄνθρωπος δὲν δέχεται, δὲν μπορεῖ νὰ δεχθῇ.

Ἡ μεγάλη νίκη δὲν συνίσταται εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Λέρου, ἀλλ' εἰς τὸ πείραμα τῆς Λέρου. Ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ πείραμα αὐτό ; Εἶναι πολὺ ἁπλό : Ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα παρέλαβε ἀπὸ τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως αἰχμαλώτων τοὺς νεαροὺς ἀντάρτας, ἠσχολήθη μόνον μὲ τὸ νὰ τοὺς ξαναδώσῃ τὸν ἀνθρωπισμό τους, νὰ τοὺς κάνῃ νὰ σέβωνται τὸν ἑαυτόν τους καὶ νὰ τοὺς δώσῃ ἐμπιστοσύνην διὰ τὸ μέλλον. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ αὐτὸ τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα μετεχειρίσθη ὀλίγα ἁπλᾶ ὑλικὰ μέσα καὶ πολλὴν ἀγάπην. Οἱ νέοι αὐτοὶ εἰς τὴν Λέρον ἐπλύθηκαν, ἐντύθηκαν πτωχικὰ ἀλλὰ καθαρά, ἠσθάνθησαν ὅτι

τοὺς σέβονται καὶ ὅτι τοὺς θεωροῦν ἀνθρώπους, ἐπῆγαν εἰς τὸ σχολεῖον — μόνον ἐφ' ὅσον τὸ ἤθελαν, ὅλοι ὅμως τὸ ἤθελαν — ἔμαθαν μίαν τέχνην — καὶ αὐτὸ ὅλοι τὸ ἤθελαν — διώκησαν μόνοι τους τὸν ἑαυτόν τους, ἐδούλεψαν διὰ τὸν ἑαυτόν τους, ἐδοκίμασαν τὸ γλυκὺ βάλσαμο τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως. Τοὺς ὡμίλησαν διὰ τὴν Πατρίδα, τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος. Τοὺς ὡμίλησαν πάντοτε εἰλικρινῶς καὶ τοὺς ἐφέρθηκαν μὲ στοργὴν καὶ ἀγάπην. Τὸ μόνον διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ὡμίλησε κανεὶς εἰς τὴν Λέρον εἶναι ὁ κομμουνισμός. Ὁ κομμουνισμὸς εἰς τὴν Λέρον ἠγνοήθη καὶ ἡ ἀρχὴ ἐτηρήθη μὲ σχολαστικότητα. Ἠγνοήθη ἐπίσης καὶ τὸ παρελθὸν τῶν νέων αὐτῶν.

Μὲ τὴν γυμναστικήν, τὴν καθαριότητα, τὸ παιγνίδι, τὸ σχολεῖον, τὸν ἀθλητισμόν, τὴν ἀπασχόλησιν εἰς τὰ ἐργαστήρια, ὅπου ἐμάθαιναν τέχνην, τὶς ὧρες τοῦ φαγητοῦ, ἐγέμιζε τελείως ἡ ἡμέρα καὶ δὲν ἔμενε ὥρα διὰ συζήτησιν μεταξύ τους, διὰ τὸ παρελθὸν τοῦ βουνοῦ.

Ὁ κάθε ἕνας μποροῦσε νὰ εἴπῃ ἐλεύθερα τὴν γνώμην του καὶ τὰ παράπονά του. Εἰς τὴν Λέρον, ὅταν περνοῦσε ὁ Διευθυντὴς τῶν Σχολῶν, οἱ μαθηταὶ — διότι μαθηταὶ ὠνομάζοντο — δὲν ἐστέκοντο εἰς προσοχήν, ἀλλὰ ἐγύριζαν καὶ τοῦ ἐμειδιοῦσαν. Ὅπου ἐνεφανίζετο ὁ ἱερεύς, οἱ μαθηταὶ ἔτρεχαν κοντά του. Περὶ τὸ τέλος τῆς φοιτήσεως ἐπῆγαν μόνοι δι' ἐξομολόγησιν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ μποροῦσαν νὰ μεταλάβουν. Οἱ μαθηταὶ ἦσαν ἐλεύθεροι νὰ βγαίνουν περίπατο εἰς ὅλο τὸ νησὶ τὰς Κυριακάς. Φρουροὶ καὶ σκοποὶ δὲν ὑπῆρχαν. Οἱ μόνοι σκοποὶ εἰς τὴν πύλην τοῦ πρώην ἀερολιμένος, ἀπετελοῦντο ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς ἀνταρτόπαιδας, οἱ ὁποῖοι εἶχον ὑπηρεσίαν. Αἱ Σχολαὶ καταλαμβάνουν τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ ἄλλοτε Ἰταλικοῦ ἀερολιμένος καὶ Ἰταλικοῦ Ναυστάθμου. Ὅταν ἐπῆγαν ἐκεῖ τὰ πρῶτα παιδιά, τὰ πάντα ἦσαν ἐρείπια. Εὐτυχῶς δὲν ἐπῆγαν ὅλα μαζὶ ἀπὸ τὴν ἀρχή, διότι δὲν θὰ εἶχον ποῦ νὰ μείνουν. Τὸ Ἵδρυμα μόλις εἶχε προφθάσει νὰ ἐπισκευάσῃ κάπως ἕνα ἐρειπωμένο οἴκημα διὰ νὰ στεγασθοῦν οἱ πρῶτοι μαθηταί.

Κάθε μαθητὴς ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέρα ἐδιάλεξε μίαν τέχνην ποὺ θὰ ἐξασκοῦσε στὸ χωριό του, ὅταν θὰ ἐπήγαινε πίσω. Τὰ διάφορα Τεχνικὰ Σχολεῖα, τὰ ὁποῖα ὠργανώθησαν ἀπὸ τὴν πρώ-

την στιγμήν, ἤρχισαν νὰ ἐργάζωνται διὰ τὰς ἰδίας τὰς Τεχνικὰς Σχολάς. Οἱ οἰκοδόμοι, οἱ ξυλουργοί, οἱ σιδηρουργοί, οἱ ἠλεκτρολόγοι, οἱ ὑδραυλικοί, ἔμαθαν τὴν τέχνην τους ἐπισκευάζοντες τὰ διάφορα κατεστραμμένα κτίρια. Οἱ ὑποδηματοποιοί, οἱ ράπται, οἱ κουρεῖς, εἰργάζοντο διὰ τοὺς ἰδίους τοὺς μαθητάς. Σήμερον ἐπισκεπτόμενος κανεὶς τὰς Βασιλικὰς Τεχνικὰς Σχολὰς Λέρου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῇ τὴν εἰκόνα τῆς ἀγρίας καταστροφῆς, τὴν ὁποίαν παρουσίαζε πρὸ δύο ἐτῶν τὸ μέρος, ὅταν ἔγινε ἡ ἐγκατάστασις τῶν Σχολῶν.

Τὰς Σχολὰς ἐπεσκέφθη διὰ πρώτην φορὰν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1949, ἕνα μόλις μῆνα μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν πρώτων μαθητῶν. Ὑπῆρχον ἀκόμη παντοῦ ἐρείπια, οἱ μαθηταὶ ὅμως εἶχον ἐπισκευάσει ἓν Ἰταλικὸν ὑπόστεγον αὐτοκινήτων καὶ τὸ εἶχον μετατρέψει εἰς ἐκκλησίαν. Τὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν εἶχαν ἤδη ἡμερέψει. Ὁ Βασιλεὺς μετέβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου ἔγινε Δοξολογία καὶ οἱ μόλις χθὲς κομμουνισταὶ ἀνταρτόπαιδες ἔψαλαν ὅλοι μαζὶ μὲ κατάνυξιν τὸ τροπάριον «Τῇ Ὑπερμάχῳ». Δὲν ἔχει κανεὶς πολλὰς εὐκαιρίας εἰς τὴν ζωήν του νὰ ζήσῃ τοιαύτας στιγμάς.

Ἂς ξαναγυρίσωμεν ὅμως εἰς τὴν μεγάλην νίκην τῆς Λέρου. Εἰς τὴν Λέρον δὲν ἔγινε προπαγάνδα, δὲν ἔγινε θεωρία κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, δὲν ἔγινε οὔτε κἂν λογικὴ καὶ ἱστορικὴ ἐξήγησις τῆς νόσου τοῦ κομμουνισμοῦ. Τί ἔγινε λοιπὸν μὲ τὸ ζήτημα τοῦ κομμουνισμοῦ ; Ἔγινε τὸ ἑξῆς καταπληκτικόν : Μόλις οἱ δυστυχισμένοι αὐτοὶ νέοι ἀπέκτησαν καὶ πάλιν τὸν ἀνθρωπισμόν τους, τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως, τὴν ἐμπιστοσύνην στὸν ἑαυτόν τους καὶ κάποιαν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ μέλλον, μόλις ἐδοκίμασαν ὀλίγην ἀγάπην, τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποὺ ὅλοι, ὅλοι ἀνεξαιρέτως, ἐπέταξαν ἀπὸ πάνω τους μὲ ἀηδίαν, ἦτο ὁ κομμουνισμός. Ὁ κομμουνισμὸς διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἀνεφέρθη ποτὲ οὔτε μία ἔστω λέξις εἰς τὴν Λέρον.

Αὐτὸ ἦτο τὸ πείραμα τῆς Λέρου καὶ ἀπὸ αὐτὸ μποροῦμε νὰ πάρουμε πολύτιμα μαθήματα καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ξένοι.

Τὸ μικρόβιο τοῦ κομμουνισμοῦ ἀναπτύσσεται στὸ σκοτάδι καὶ στὴν ἀκαθαρσίαν. Ὅπου ὑπάρχει φῶς καὶ ἀνθρωπισμός, δὲν χωρεῖ κομμουνισμός.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα αἰσθάνεται κάποιαν ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν διὰ τὸ ἔργον τῆς Λέρου.

Εἶναι χρήσιμον νὰ ἀναφερθῇ, ὅτι οἱ ἀνταρτόπαιδες τῶν Βασιλικῶν Τεχνικῶν Σχολῶν Λέρου ἐστοίχισαν μόνον 7.000 παλ. δραχμὰς περίπου ἡμερησίως κατ' ἄτομον. Εἰς τὸ ποσὸν αὐτό, τὸ ὁποῖον κατέβαλεν εἰς τὸ Ἵδρυμα ὁ Ἔρανος Βορείων Ἐπαρχιῶν, περιλαμβάνονται μάλιστα ἐκτὸς τῆς τροφῆς τῶν μαθητῶν καὶ τὰ ἔξοδα διὰ μηχανήματα, ἐργαλεῖα, ἐπισκευὰς τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ οἱ μισθοὶ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολῶν.

***

Οἱ ἀποφοιτήσαντες ἀνταρτόπαιδες ἀντεκατεστάθησαν προοδευτικῶς ὑπὸ ἄλλων νέων ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνταρτοπλήκτων ἢ θυμάτων πολέμου.

Ἀξία πολλῆς προσοχῆς εἶναι καὶ ἡ δευτέρα αὕτη περίοδος καθ' ἣν ἔζησαν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἀνταρτόπαιδες καὶ ἀνταρτόπληκτοι νέοι. Ἡ ἐργασία, ἡ ὁμόνοια, ἡ χαρὰ συνέβαλαν ὥστε οὐδὲ ἓν ἐπεισόδιον νὰ δημιουργηθῇ ἀπὸ τὴν ἀνάμικτον αὐτὴν κοινωνίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπεφοίτησαν καλοὶ Ἕλληνες καὶ καλοὶ τεχνῖται.

***

Ἤδη φοιτοῦν εἰς τὴν Λέρον παιδιὰ ἀπὸ ὅλην τὴν Ἑλλάδα, τὰ ὁποῖα παραμένουν ἐκεῖ ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ μανθάνουν μίαν τέχνην. Φοιτοῦν κατ' ἔτος 1.200, ἀπεφοίτησαν δὲ ἤδη 7.500.

Τὰ διδασκόμενα εἰς Λέρον ἐπαγγέλματα εἶναι : Οἰκοδόμοι, ξυλουργοί, ράπται, ὑποδηματοποιοί, σιδηρουργοί, φανοποιοί, ὑδραυλικοί, ὀξυγονοκολληταί, κασσιτερωταί, ναυπηγοξυλουργοί, τορναδόροι, ἐφαρμοσταί, ἠλεκτροτεχνῖται, μηχανικοὶ ἐσωτερικῆς καύσεως, κουρεῖς, ἀρτοποιοί, ἐλαιοχρωματισταί, ραδιοτεχνῖται, σαγματοποιοί, βαρελοποιοί, τυπογράφοι καὶ πρακτικοὶ γεωπόνοι (μελισσοκόμοι, πτηνοτρόφοι).

Αἱ Βασιλικαὶ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Λέρου, διαρκῶς βελτιώνουν τὰς ἐγκαταστάσεις των, κυρίως μὲ τὴν ἐργασίαν τῶν μαθητῶν.

Σήμερον διαθέτουν ἐκκλησίαν, μικρὸν ραδιοφωνικὸν πομπόν, κινηματογράφον, θέατρον καὶ πολλὰς τεχνικὰς ἐγκαταστάσεις. Λειτουργεῖ Δημοτικὸν Σχολεῖον.

ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΚΩ

Μεγάλην ἠθικὴν ἱκανοποίησιν διὰ τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα καὶ ἀναγνώρισιν τῶν προσπαθειῶν του διὰ τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ πρακτικὴν μόρφωσιν τῶν νέων, ἀπετέλεσεν ἡ ἀπόφασις τοῦ Κράτους νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὸ Ἵδρυμα τὸ ἔργον τῆς ἀναμορφώσεως ἀνηλίκων κρατουμένων εἰς τὰς φυλακάς. Καθωρίσθη διὰ νόμου ὅτι τὸ Ἵδρυμα δύναται νὰ παραλαμβάνῃ εἰς τὰς Σχολάς του, ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ὑποδίκους ἢ καταδίκους μὴ ὑπερβάντας τὸ 19ον ἔτος, πρὸς ἐθνικήν, ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν διαπαιδαγώγησιν.

Διὰ νὰ βοηθήσῃ τὰ παραστρατημένα αὐτὰ παιδιὰ νὰ γυρίσουν στὸν καλὸ δρόμο, τὸ Ἵδρυμα ἵδρυσε τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς Κῶ, εἰς τὰς ὁποίας παραλλήλως μὲ τὴν ἀνωτέρω διαπαιδαγώγησιν, δίδεται εἰς τὰ παιδιὰ αὐτὰ καὶ μιὰ τεχνικὴ κατάρτισις. εἰς τρόπον ὥστε νὰ γίνουν ὄχι μόνον καλοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ χρήσιμοι πολῖται.

Μετὰ παραμονὴν ἑνὸς τουλάχιστον ἔτους εἰς τὰς Σχολὰς καὶ ἀφοῦ ὁ Διευθυντὴς τῶν Σχολῶν θεωρήσῃ ὅτι συνετελέσθη τὸ ἔργον τῆς διαπαιδαγωγήσεως, τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης, κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱδρύματος, ἀπολύει τοὺς μαθητάς. Καὶ τῶν μὲν ὑποδίκων παύει ἡ περαιτέρω ποινικὴ δίωξις ἤδη ἀπὸ τῆς παραπομπῆς των εἰς τὰς Σχολάς, οἱ δὲ κατάδικοι ἀπολύονται ὑφ' ὅρον. Ἀποχωροῦντες οἱ μαθηταὶ τῶν Σχολῶν, λαμβάνουν καὶ σχετικὸν δίπλωμα τῆς τέχνης των, ἀφοῦ ὑποστοῦν ἐξετάσεις.

Εἰς τὰς Σχολὰς ἐφοίτησαν μέχρι σήμερον 650 μαθηταί. Ἀπεφοίτησαν κανονικῶς λαβόντες δίπλωμα 300.

Τὰ διδασκόμενα εἰς τὰς Σχολὰς ἐπαγγέλματα εἶναι τὰ ἑξῆς: Οἰκοδόμοι, ξυλουργοί, ἐλαιοχρωματισταί, ὑποδηματοποιοί, ράπται, ἠλεκτροτεχνῖται, κουρεῖς, ὑδραυλικοί, σιδηρουργοί, βαρελοποιοί, μάγειροι, μηχανοκαλλιεργηταί, μηχανικοὶ ἐσωτερικῆς καύσεως, νοσοκόμοι καὶ πρακτικοὶ γεωπόνοι (μελισσοκόμοι, πτηνοτρόφοι).

Τὸ ἔργον τοῦτο τοποθετεῖ τὴν Ἑλλάδα μεταξὺ τῶν πλέον προηγμένων χωρῶν ἐπὶ τοῦ θέματος.

ΠΛΟΙΟΝ «ΜΑΧΗΤΗΣ»

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα διαθέτει τὸ ὡραῖον ἀτμόπλοιον «Μαχητής. Τοῦτο παρελήφθη ἀπὸ τὸν Ο.ΔΙ.Σ.Υ., αἱ μηχαναί του ἐπεσκευάσθησαν ἀπὸ τὸ Βασιλικὸν Ναυτικόν, διεσκευάσθη δὲ καὶ εὐπρεπίσθη εἰς τὰς Βασιλικὰς Τεχνικὰς Σχολὰς Λέρου.

Τὸ ἀτμόπλοιον τοῦτο πληροῖ τριπλοῦν σκοπόν.

Ἐν πρώτοις, λειτουργεῖ ἐπ' αὐτοῦ Ναυτικὴ Σχολή, ὡς Παράρτημα τῶν Βασιλικῶν Τεχνικῶν Σχολῶν Λέρου, εἰς ἣν ἐκπαιδεύονται νέοι, προερχόμενοι ἐκ τῶν νήσων καὶ ναυτικῶν περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς ναυτόπαιδες καὶ μηχανικοὶ καὶ γενικῶς παρέχονται εἰς τοὺς μαθητὰς πρακτικαὶ γνώσεις τῆς ναυτικῆς τέχνης.

Ἐξ ἄλλου ὁ «Μαχητὴς» χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν ὀργάνωσιν δωρεὰν ἐκδρομῶν διὰ τοὺς Ἕλληνας ἐργάτας. Σκοπὸς τῶν ἐργατικῶν αὐτῶν ἐκδρομῶν, εἶναι νὰ μορφώσουν καὶ διδάξουν τοὺς συμμετέχοντας. Οὕτω αἱ ἐκδρομαὶ πραγματοποιοῦνται πάντοτε εἰς περιοχὰς ἱστορικοῦ ἢ θρησκευτικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ξεναγοὶ συνοδεύουν τοὺς ἐκδρομεῖς, παρέχοντες πληροφορίας ἱστορικὰς καὶ ἄλλας. Δι' ὁμιλιῶν, αἱ ὁποῖαι γίνονται ἀπὸ διακεκριμμένους συνεργάτας τοῦ Ἱδρύματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐκδρομῶν, προσδίδεται εἰς αὐτὰς ἱστορικοθρησκευτικὸς τόνος. Ἡ πλέον δημοφιλής, πραγματοποιηθεῖσα πλειστάκις κατὰ παράκλησιν τῶν ἐκδρομέων, ὑπῆρξεν ἡ ἐκδρομὴ εἰς Τῆνον, διὰ τῆς ὁποίας ἱκανοποιήθη ἡ θερμὴ ἐπιθυμία κάθε Ἕλληνος νὰ προσκυνήσῃ τὴν Μεγαλόχαρη. Μέχρι σήμερον ἐπραγματοποιήθησαν 86 ἐκδρομαὶ μὲ συμμετοχὴν ἄνω τῶν 17.000 ἐκδρομέων.

Τέλος ὁ «Μαχητὴς» ἐπιτελεῖ καὶ ἄλλον προορισμόν: Διὰ τοῦ πλοίου τούτου πραγματοποιοῦνται αἱ μεγάλαι μεταφοραὶ ὑλικοῦ ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς τὰς Σχολὰς τοῦ Ἱδρύματος, ἰδίως τὰς τῆς Λέρου, Κῶ, Νεαπόλεως, Ρόδου καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως, καθὼς καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν μαθητῶν τῶν Σχολῶν κατὰ τὴν προσέλευσιν καὶ ἀποφοίτησιν αὐτῶν.

Ὁ «Μαχητὴς» προσέφερε πολυτίμους ὑπηρεσίας μετὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν Ἰονίων Νήσων, χρησιμοποιηθεὶς πρὸς μεταφορὰν ὑλικοῦ καὶ τεχνιτῶν μαθητῶν τῶν Σχολῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, πρὸς παροχὴν βοηθείας εἰς τὸν πληγέντα πληθυσμόν.

ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἀποβλέπον εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς τοῦ ἑλληνικοῦ χωριοῦ, ἵδρυσε τὰς Οἰκοκυρικὰς Σχολάς του.

Αἱ μαθήτριαι τῶν Σχολῶν αὐτῶν ἐκλέγονται ἀνὰ μία ἐξ ἑκάστου ἑλληνικοῦ χωριοῦ, προτιμωμένων τῶν χωριῶν τῶν συνόρων καὶ γενικῶς τῶν ἀπομεμακρυσμένων, μόνη δὲ ἀναγκαία διὰ τὴν πρόσληψίν των προϋπόθεσις εἶναι νὰ ὑποσχεθοῦν τὰ κορίτσια αὐτὰ ὅτι, ὅταν ἀποφοιτήσουν, θὰ γυρίσουν εἰς τὸν τόπον των καὶ θὰ διδάξουν ὅσα ἔμαθαν καὶ εἰς τὰ ἄλλα κορίτσια τοῦ χωριοῦ των.

Εἰς τὰς Σχολὰς τὰ κορίτσια ἐκπαιδεύονται διὰ νὰ ἀποτελέσουν εἰς κάθε χωριὸ ἕνα παράδειγμα νοικοκυρᾶς καὶ συζύγου. Διδάσκονται νοικοκυριό, κοπτικήν, ραπτικήν, κέντημα, ἀργαλειόν, ταπητουργίαν, ὑγιεινήν, στοιχεῖα βρεφοκομίας, διαιτητικήν, οἰκιακὴν οἰκονομίαν, μαγειρικήν, ζαχαροπλαστικήν, οἰκόσιτον πτηνοτροφίαν καὶ κτηνοτροφίαν, κηπουρικὴν καὶ ἄλλας χρησίμους γνώσεις. Διδάσκονται ἀκόμη καλὴν συμπεριφορὰν καὶ παρακολουθοῦν κατηχητικὰ καὶ ἐπιμορφωτικὰ μαθήματα. Τέλος διδάσκονται τὸν τρόπον ὀργανώσεως μιᾶς Ἀγροτολέσχης διὰ τὰς νεάνιδας τοῦ χωριοῦ. Ἐπιστρέφουσαι εἰς τὰ χωριά των θὰ εἶναι καὶ αὐταὶ ἀπόστολοι τῶν ἰδεῶν τοῦ Ἱδρύματος, θὰ ἀφοσιωθοῦν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς τοῦ χωριοῦ των καὶ θὰ ἱδρύσουν εἰς τὰ χωριά των Ἀγροτολέσχας κοριτσιῶν.

Οἰκοκυρικαὶ Σχολαὶ ἐλειτούργησαν εἰς Λάρισαν καὶ Ζάκυνθον, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεφοίτησαν 80 μαθήτριαι, λειτουργοῦν δὲ ἤδη αἱ ἑξῆς :

Βασιλικὴ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ Νεαπόλεως Κρήτης.
Βασιλικὴ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ Λέρου.
Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ Κατερίνης.

Τὸ ἔργον τῶν Σχολῶν αὐτῶν περιγράφεται κατωτέρω :

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Βασιλικὴ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ Νεαπόλεως, ἱδρύθη κατὰ τὸ 1950 καὶ εἶναι ἡ μεγαλυτέρα. Εἰς αὐτὴν φοιτοῦν ἑκάστοτε

300 μαθήτριαι ἀπεφοίτησαν δὲ μέχρι τοῦδε 1700, ἐξ ὧν 150 ὡς διευθύντριαι Ἀγροτολεσχῶν.

Ὡς παράρτημα τῆς Σχολῆς λειτουργεῖ Σχολεῖον οἰκοδόμων —ξυλουργῶν, εἰς τὸ ὁποῖον φοιτοῦν ἑκάστοτε 50 ἀγόρια. Οἱ μαθηταὶ αὐτοὶ συντηροῦν καὶ ἐπισκευάζουν τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Σχολῆς, κατεσκεύασαν δὲ οἴκημα νοσοκομείου καὶ ἐκκλησίαν τὰ ὁποῖα ἐνεκαινίασαν οἱ Βασιλεῖς κατὰ τὸ 1953.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΛΕΡΟΥ

Ἡ Βασιλικὴ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ Λέρου ἱδρύθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1953. Εἰς αὐτὴν ἔγινε τὸ μεγάλο πείραμα τῆς ἀναμίξεως κοριτσιῶν, προερχομένων ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ τὰ ἀναμορφωτικὰ ἱδρύματα, τὰ ὁποῖα τὸ κράτος ἐμπιστεύεται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα πρὸς ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ πρακτικὴν μόρφωσιν, μὲ κορίτσια τοῦ χωριοῦ. Τὸ πείραμα αὐτὸ ἐπέτυχεν ἀπολύτως καὶ ἡ Σχολὴ ἀποδίδει εἰς τὴν κοινωνίαν τὰ κορίτσια αὐτὰ ὡς καλὲς νοικοκυρές, χρήσιμες εἰς τὸν ἑαυτόν τους καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

Εἰς τὴν Σχολὴν φοιτοῦν ἑκάστοτε 200 μαθήτριαι, ἀπεφοίτησαν δὲ μέχρι σήμερον 130.

Ἡ Σχολὴ ἐγκατεστάθη εἰς κτίρια χρησιμεύσαντα ἄλλοτε ὡς ἰταλικοὶ στρατῶνες, τὰ ὁποῖα παρελήφθησαν σχεδὸν κατεστραμμένα ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν καὶ ἐπεσκευάσθησαν ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τῶν Βασιλικῶν Τεχνικῶν Σχολῶν Λέρου.

Αἱ μαθήτριαι τῆς Σχολῆς αὐτῆς ἐξασκοῦνται καὶ ὡς νοσοκόμοι εἰς τὸ ἐν Λέρῳ Ἀσκληπιεῖον Νοσοκομεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Ἡ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ Κατερίνης ἱδρύθη κατὰ τὸ 1951. Εἰς αὐτὴν φοιτοῦν ἑκάστοτε 50 μαθήτριαι, ἐπιλεγόμεναι ἐκ τοῦ Νομοῦ Πιερίας καὶ ἄλλων ἐγγὺς περιοχῶν. Ἀπεφοίτησαν μέχρι σήμερον 130 μαθήτριαι.

Ἡ Σχολὴ συμμετέσχε εἰς τὴν Διεθνῆ Ἔκθεσιν Θεσσαλονίκης 1953, βραβευθεῖσα διὰ χρυσοῦ μεταλλίου διὰ τὰ ἐκθέματά της, εἴδη πλεκτικῆς, χειροτεχνίας καὶ ταπητουργίας.

ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΣΧΟΛΩΝ

Τὸ Ἵδρυμα δὲν χάνει τὴν ἐπαφὴν μὲ τὰ παιδιά του, ὅταν ἀποφοιτήσουν ἀπὸ τὰς Τεχνικάς, Γεωργικὰς καὶ Οἰκοκυρικὰς Σχολάς. Οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν λαμβάνουν ὡς δῶρον τὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα διὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἀρχίσουν ἐργαζόμενοι εἰς τὴν τέχνην των. Γενικῶς τηρεῖται ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἀποφοίτους, δι' ἐγκυκλίων, δι' ἐπιστολῶν, διὰ παρακολουθήσεως μέσω τοῦ ἱερέως τοῦ χωριοῦ των ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος. Ἐνίοτε τὸ Ἵδρυμα φροντίζει ἀκόμη καὶ δι' ἐκτάκτους οἰκογενειακὰς ἀνάγκας τῶν ἀποφοίτων εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποφοίτων καὶ τῶν φοιτώντων εἰς τὰς διαφόρους Σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, ὑπερέβη ἤδη τὰς 19.000. Εἰδικὰ μετάλλινα σήματα μὲ τὸν θυρεὸν τοῦ Ἱδρύματος, προσφέρονται εἰς τοὺς ἀποφοίτους διὰ νὰ τὰ φοροῦν εἰς τὴν κομβιοδόχην. Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ ἀνυπομονησία μὲ τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἀνταρτόπαιδες ἀπόφοιτοι τῆς Λέρου ἀνέμενον νὰ σταλοῦν τὰ σήματά των.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

Ἡ μετάδοσις τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν εἶναι ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας ἐκδηλώσεις τοῦ πολιτισμοῦ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς δυσκολωτέρας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ προσπαθείας. Εἰς τὸν Μορφωτικὸν Τομέα, τὸ Ἵδρυμα ἐπροχώρησε μετὰ μεγάλης ἐπιφυλακτικότητος καὶ προσοχῆς, ἔχει ὅμως ἤδη μερικὰ ἀποτελέσματα ἄξια μνείας.

Ἱδρύθησαν καὶ λειτουργοῦν Μορφωτικὰ καὶ Ἐπιμορφωτικὰ Σχολεῖα εἰς Κέρκυραν, Θεσσαλονίκην, Λαμίαν, Πάτρας καὶ περιοχὰς Φλωρίνης, Καστοριᾶς, Πέλλης καὶ Κιλκίς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἔφθασε περίπου τοὺς 2.200.

Ὠργανώθησαν πολλαὶ ραδιοφωνικαὶ ὁμιλίαι, μορφωτικοῦ κατὰ τὸ πλεῖστον περιεχομένου, καθὼς καὶ διαλέξεις, ἰδίως διὰ τὴν νεολαίαν, τόσον εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Ἱδρύματος, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἐνεκαινιάσθη τέλος μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν ἡ ἀπαγγελία τῶν Ὁμηρικῶν Ἐπῶν ὑπὸ εἰδικοῦ ραψῳδοῦ ὁ ὁποῖος περιοδεύει καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας.

ΕΘΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἵδρυσε τὴν Ἐθνικὴν Ἑστίαν τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ ἐξύψωσις τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἕλληνος διδασκάλου, τοῦ ἱερέως, τοῦ ἀστυνόμου καὶ τῶν κοινοτικῶν ἀρχόντων, προέδρων καὶ γραμματέων, καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος αὐτῶν, ἰδίως εἰς τὸν κύκλον τοῦ ἑλληνικοῦ χωριοῦ.

Τὸ Ἵδρυμα, πιστὸν εἰς τὴν ἀρχήν του νὰ προχωρῇ εἰς τὰς προσπαθείας του μὲ βήματα μικρὰ μέν, ἀλλ' ὅσον τὸ δυνατὸν σταθερὰ καὶ ἀσφαλῆ, ἤρχισε τὴν προσπάθειάν του αὐτὴν μὲ τοὺς Ἕλληνας διδασκάλους, οὕτω δὲ ἡ Ἐθνικὴ Ἑστία ἐλειτούργησε ἀρχικῶς ὡς Ἐθνικὴ Ἑστία Διδασκάλων.

Ἡ Ἑστία, ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸ 1951, ἐστεγάσθη ἐπὶ τρία ἔτη εἰς τὸ Ἀχίλλειον τῆς Κερκύρας, ἤδη δὲ στεγάζεται εἰς ἴδιον μέγαρον, ἀνεγερθὲν δαπάναις τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, εἰς τὸν Πύργον Βασιλίσσης, πλησίον τῶν Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὰς θερινὰς παύσεις τῶν ἐτῶν 1951 ἕως 1954 ἐφιλοξενήθησαν εἰς τὴν Ἑστίαν 1016 διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι εἰς 13 σειράς, ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας ἑκάστη σειρά.

Κατὰ τὸ διάστημα αὐτό, δι' ἐπαφῆς καὶ συνεργασίας μεταξὺ Ἱδρύματος καὶ Διδασκάλων, εἰς ἓν ὡραιότατον περιβάλλον καὶ μὲ εὐχάριστον διαβίωσιν κατεβλήθη προσπάθεια ἐνισχύσεως τοῦ ἐθνικοῦ καὶ δημιουργικοῦ ἐξωσχολικοῦ ῥόλου τοῦ διδασκάλου εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ ἰδίως εἰς τὸ χωριό, ἀπὸ ὅπου προέρχονται κατὰ τὸ πλεῖστον οἱ προσκαλούμενοι. Συγχρόνως κατεβλήθη προσπάθεια ἐνισχύσεως καὶ ἐξυψώσεως τῆς κοινωνικῆς προσωπικότητος τοῦ διδασκάλου.

Τὸ πνευματικὸν ἔργον τῆς Ἑστίας διεξάγεται δι' ὁμιλιῶν ἐπὶ πλήθους θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἐξελέγησαν μὲ προσοχήν, ὥστε ἡ ἀνάπτυξίς των νὰ ἐξυπηρετῇ τοὺς ἐπιδιωκομένους σκοπούς. Τὰ θέματα ἀναπτύσσονται ἀπὸ διακεκριμμένους ἐπιστήμονας, τεχνικούς, ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων καὶ καλλιτέχνας, ἀκολουθεῖ δὲ εὐρεῖα καὶ ἐλευθέρα ἐπ' αὐτῶν συζήτησις. Παρατίθενται μερικὰ ἐκ τῶν θεμάτων : Ἡ ἀγωγὴ τοῦ πολίτου ὡς ἑλληνικὸν πρόβλημα, ὁ διδάσκαλος ὡς παράγων πολιτισμοῦ, ὁ ρόλος καὶ ἡ

ἀποστολὴ τοῦ διδασκάλου εἰς τὸ χωριό, ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ μέλλων Ἕλλην πολίτης, οἰκονομικαὶ παραγωγικαὶ δυνατότητες τῆς Ἑλλάδος, οἰκονομικὴ θέσις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν κόσμον, ἰδιότητες τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, Ἑλλὰς καὶ Ἐκκλησία, ὁ χριστιανικὸς πολιτισμός, ἀρχαῖοι Ἕλληνες συγγραφεῖς, ἡ μελλοντικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν κόσμον, τὸ Ἑλληνικὸ χωριὸ ἐντὸς τῆς ἐννοίας τοῦ ἔθνους, τὰ προβλήματα τοῦ χωριοῦ, ἀγροτολέσχαι, προστασία τῆς φύσεως, ἀναδάσωσις, ἐθελοντικὴ δημιουργικὴ ἐργασία εἰς τὸ χωριό, τοπικὸς τουρισμός, ὑγιεινὴ τοῦ χωριοῦ, κοινοτικὴ βιβλιοθήκη, ἡ ἀγάπη ὡς δημιουργικὸς παράγων.

Παρὰ τὴν Ἑστίαν λειτουργεῖ Πρακτικὴ Σχολὴ οἰκοδόμων καὶ ξυλουργῶν, ὥστε οἱ φιλοξενούμενοι νὰ ἀποκτήσουν ἰδίαν ἀντίληψιν πρακτικῆς ἐφαρμογῆς δημιουργικῆς ἐργασίας εἰς τὸ χωριό.

Ὑπῆρξε συγκινητικὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν διδασκάλων διὰ τὸ ἔργον τῆς Ἑστίας καὶ σπουδαία ἡ συμβολή των εἰς αὐτό. Οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι, ἀποτελοῦντες πάντοτε τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ πνεύματος τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς θυσίας, ἔδειξαν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι ἡ μεγάλη των φιλοδοξία εἶναι νὰ προσφέρουν. Ἡ Ἑστία ὠργανώθη διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὸν Ἕλληνα διδάσκαλον. Κατὰ πόσον ἐπετεύχθη ὁ σκοπὸς αὐτὸς δὲν ἐξετάζεται ἐνταῦθα, τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ δηλωθῇ : ὅτι τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα τώρα ὅτε συνεδέθη τόσον στενὰ μὲ τὸν Ἕλληνα διδάσκαλον εἶναι πολὺ ὑπερήφανον δι' αὐτόν.

***

Μεταξὺ τῶν προσπαθειῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Ἕλληνος διδασκάλου, ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας ὑπῆρξεν ἡ ὀργάνωσις τῆς «Ἑβδομάδος τοῦ διδασκάλου, ἀπὸ 2 ἕως 9 Μαΐου 1953. Αἱ κατὰ τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν πανελλήνιοι ἐκδηλώσεις εἶχον διπλοῦν σκοπόν : Νὰ τιμηθῇ ὁ διδάσκαλος καὶ νὰ προβληθῇ εἰς τὸ προσκήνιον τῆς κοινῆς γνώμης.

***

Ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1954 ἡ Ἑστία ἐπεξέτεινε τὸ ἔργον της καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους κοινωνικοὺς ἐργάτας καὶ παράγοντας καὶ λειτουργεῖ ἔκτοτε ἀδιαλείπτως καθ' ὅλον τὸ ἔτος

Μετὰ τοὺς διδασκάλους, οἱ ὁποῖοι εἶναι δυνατὸν νὰ φιλοξενοῦνται μόνον κατὰ τὰς θερινὰς διακοπάς, προσεκλήθησαν ἀστυνομικοὶ σταθμάρχαι, 500 εἰς πέντε σειράς, κοινωνικοὶ λειτουργοὶ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ γραμματεῖς δήμων καὶ κοινοτήτων.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ ΑΝΑΒΡΥΤΩΝ

Ἡ σοβαρωτέρα μέχρι σήμερον προσπάθεια τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος εἰς τὸν Μορφωτικὸν Τομέα, εἶναι ἡ ἵδρυσις τοῦ Ἐθνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου Ἀναβρύτων. Εἰς τὸ παρὰ τὴν Κηφισιὰν κτῆμα Συγγροῦ, ἱδρύθη καὶ λειτουργεῖ πρότυπον Ἐκπαιδευτήριον, περιλαμβάνον τὰς τρεῖς τελευταίας τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καθὼς καὶ πλῆρες ἑξατάξιον Γυμνάσιον μὲ δύο τμήματα κλασσικῆς καὶ πρακτικῆς κατευθύνσεως. Οἱ μαθηταὶ εἶναι μόνον ἐσωτερικοί, τὸ τρίτον δὲ περίπου αὐτῶν φοιτᾶ δωρεάν, δαπάναις τοῦ Ἱδρύματος. Εἰς τὸ Ἐκπαιδευτήριον αὐτὸ ἀκολουθεῖται τὸ πρόγραμμα μαθημάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἡ δὲ ἀγωγὴ τῶν μαθητῶν στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς αὐτοδιοικήσεως, τοῦ αὐτοσεβασμοῦ, τῆς συναισθήσεως τῆς εὐθύνης τοῦ ἀτόμου ἀπέναντι τοῦ συνόλου καὶ γενικῶς ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν παιδαγωγικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν δημοκρατικῶν ἰδεῶν τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἐκπαιδευτήριον Ἀναβρύτων ἔχει τὴν τιμὴν νὰ συγκαταλέγει μεταξὺ τῶν μαθητῶν του καὶ τὴν Α.Β.Υ. τὸν Διάδοχον, διαβιοῦντα καὶ αὐτὸν ὡς οἰκότροφον ἐντὸς τοῦ Σχολείου, ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας μὲ τοὺς συμμαθητάς του, ποὺ ἀνήκουν εἰς ὅλας ἀδιακρίτως τὰς κοινωνικὰς τάξεις. Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα θεωρεῖ ἐνδιαφέρουσαν τὴν ἐκπαιδευτικὴν αὐτὴν προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν συντηρητικὸν πείραμα.

Τὸ Ἵδρυμα εὔχεται ὅπως ἐπισκέπτωνται τὸ Ἐκπαιδευτήριον ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα πρόσωπα πρὸς γνῶσιν καὶ παρακολούθησιν τῆς κάπως πρωτοτύπου ἐκπαιδευτικῆς προσπαθείας καὶ εἶναι πρόθυμον νὰ διευκολύνῃ τοιαύτας ἐπισκέψεις εἰς τὸ Ἐκπαιδευτήριον παντὸς ἐνδιαφερομένου. Ἰδιαιτέραν ἔκκλησιν ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ποιεῖται τὸ Ἵδρυμα εἰς τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς ἀνωτέρους κρατικοὺς λειτουργούς.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Εἰς τὸν Καλλιτεχνικὸν Τομέα, ἡ δρᾶσις τοῦ Ἱδρύματος ἐξεδηλώθη κυρίως μὲ τὴν ὀργάνωσιν διαφόρων ἐκθέσεων, αἱ μεγαλύτεραι τῶν ὁποίων ἔγιναν εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Ζαππείου Μεγάρου, εὐγενῶς διατεθέντος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπίων καὶ Κληροδοτημάτων. Ὠργανώθη Πανελλήνιος Καλλιτεχνικὴ Ἔκθεσις, ὡς πρώτη τοιαύτη ἐκδήλωσις μετὰ τὸν πόλεμον, ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1948 μέχρι 15ης Φεβρουαρίου 1949. Οἱ ἐκθέσαντες Ἕλληνες καλλιτέχναι δὲν ἐπεβαρύνθησαν μὲ κανὲν ἀπολύτως ἔξοδον. Ἡ Ἔκθεσις ἔσχεν ἐπιτυχίαν καὶ ἦτο σοβαροῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τοὺς καλλιτέχνας, οἱ ὁποῖοι καὶ τώρα ἴσως, ἀλλὰ τότε ἀκόμη περισσότερον, εὑρίσκοντο εἰς οἰκονομικὴν κρίσιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεπτῶν ὑπερέβη τὰς 400.000.

Τὸ ἑπόμενον ἔτος καὶ πάλιν εἰς τὸ Ζάππειον Μέγαρον, ὠργανώθη ἡ Πανελλήνιος Ἔκθεσις Λαϊκῆς Χειροτεχνίας καὶ Βιοτεχνίας. Διήρκεσεν ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1949 μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1950. Διὰ τὴν Ἔκθεσιν αὐτὴν ἐχρειάσθη μεγάλη ὀργανωτικὴ ἐργασία ὀφειλομένη κυρίως εἰς ἐκλεκτὰς συνεργάτιδας τοῦ Ἱδρύματος. Αὗται ἐταξείδευσαν καὶ εἰς τὰς πλέον ἀπομεμακρυσμένας περιοχὰς τῆς χώρας, διὰ νὰ ἐξηγήσουν εἰς τοὺς χωρικοὺς τὴν ἀνάγκην καὶ νὰ τοὺς πείσουν διὰ τὸ συμφέρον τῆς συμμετοχῆς των καὶ νὰ φροντίσουν αὗται διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς συμμετοχῆς ἑκάστης ἐπαρχίας ἢ καὶ χωρίου. Ὑπῆρξε μεγάλη ἡ ἐπιτυχία τῆς Ἐκθέσεως αὐτῆς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον της.

Μετὰ τὸ κλείσιμον τῆς Πανελληνίου Καλλιτεχνικῆς Ἐκθέσεως, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1949, τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλλήνων Καλλιτεχνῶν, στερουμένων τῶν μέσων νὰ ἐκθέτουν τὰ ἔργα των, διετήρησεν ὠργανωμένας τρεῖς αἰθούσας τοῦ Ζαππείου Μεγάρου. Εἰς αὐτὰς οἱ Ἕλληνες Καλλιτέχναι, ἄνευ οὐδενὸς ἐξόδου, ἐξέθεσαν τὰ ἔργα των ἐπὶ εἰκοσαήμερον περίπου. Μέχρι σήμερον ἐξετέθησαν ἔργα 160 περίπου ζωγράφων καὶ γλυπτῶν.

Κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον 1950 - 1951 ὠργανώθη ἡ Πανελλήλιος Ἀρχιτεκτονικὴ Ἔκθεσις τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Συνδέσμου

Ἑλλήνων Ἀρχιτεκτόνων. Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἐνεκαινιάσθη ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1950 ἔκλεισε δὲ τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1951. Ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ ἀπὸ τὴν σπουδαιότητα, τὴν ὁποίαν ἀπέδωσεν ὅλος ὁ ἑλληνικὸς τύπος εἰς τὴν Ἔκθεσιν, κατεφάνη ἡ χρησιμότης αὐτῆς.

Τέλος κατὰ τὸ 1951 ὠργανώθη ἡ «Ἔκθεσις Ἀλληλεγγύης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ 1940 - 1950». Ἡ ἔκθεσις αὕτη εἶχε σκοπὸν νὰ παρουσιάσῃ ὅ,τι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς προσέφερεν οἰκειοθελῶς διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν κατὰ τὴν δεκαετίαν τοῦ πολέμου εἰς Ἀλβανίαν, τῆς κατοχῆς καὶ τοῦ συμμοριτοπολέμου. Εἰς τὴν ἔκθεσιν ἔλαβον μέρος πλῆθος ἰδιωτικῶν ὀργανισμῶν καὶ ὀργανώσεων καὶ χάρις εἰς αὐτὴν διὰ πρώτην φορὰν ὑπελογίσθη ὅτι τὰ διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ προσφερθέντα ἐξ ἰδιωτικῶν πηγῶν ποσὰ ἀνέρχονται κατὰ τὴν δεκαετίαν αὐτὴν εἰς δραχμὰς παλαιὰς 3.847.885.479.000.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Συλλόγου Λαϊκῆς Τέχνης, ὁ ὁποῖος διὰ λίαν ἀξιεπαίνου ἐργασίας ἔχει συλλέξει πολύτιμον ἑλληνικὸν ἀρχιτεκτονικὸν ὑλικόν, ἐξέδωσε δύο πολυτελεῖς τόμους Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Ἀρχιτεκτονικῆς: «Ἀρχοντικὰ τῆς Καστοριᾶς» καὶ «Σπίτια τῆς Ζαγορᾶς».

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ὠργάνωσε ἱκανὸν ἀριθμὸν συναυλιῶν κυρίως μὲν εἰς τὰ περίχωρα τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ διάφοροι Φιλαρμονικαὶ καὶ Μουσικαὶ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦ Πειραιῶς, αἱ ὁποῖαι προσεφέρθησαν προθύμως.

***

Ὅλαι αὐταὶ αἱ διάφοροι καλλιτεχνικαὶ ἐκδηλώσεις, γενόμεναι κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κομμουνιστικὴ κατὰ τῆς χώρας ἀπειλὴ εὑρίσκετο εἰς ὀξύτατον σημεῖον, συνέτειναν εἰς τὴν διατήρησιν ἀκμαίου τοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ καὶ ἐτόνωσαν τὴν πίστιν εἰς τὴν αὔριον.

ΑΓΡΟΤΟΛΕΣΧΑΙ

Κάθε Ἑλληνικὸ χωριό, ὅπως χρειάζεται τὸ σχολεῖον διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν του καὶ τὴν ἐκκλησίαν του διὰ τὴν χριστιανικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν κατοίκων του, καθ' ὅμοιον τρόπον χρειάζεται καὶ τὴν ἀγροτολέσχην διὰ τὴν ἄνοδον τῆς στάθμης τῆς ζωῆς τῶν νέων.

Ἰδοὺ πῶς ἐφαντάσθη καὶ πῶς ὠργάνωσε τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα τὴν Ἀγροτολέσχην.

Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, κοντὰ στὸ σχολεῖον ἢ στὴν ἐκκλησίαν, συγκεντρώνονται χωριστὰ τὰ ἀγόρια ποὺ δουλεύουν, διὰ νὰ μάθουν ἀπὸ τὸν γεωπόνον δενδροκομίαν, κλάδευμα - μπόλιασμα, λαχανοκηπουρικήν, μελισσοκομίαν, πτηνοτροφίαν, κτηνοτροφίαν, νὰ γίνουν ἔτσι καλύτεροι γεωργοί, νὰ αὐξήσουν τὴν παραγωγήν των, νὰ ἀξιοποιήσουν τὰ κτήματά των καὶ νὰ ἀποκτήσουν τὰ μέσα καλυτερεύσεως τῆς ζωῆς των, καὶ χωριστὰ τὰ κορίτσια, διὰ νὰ μάθουν ἀπὸ τὴν δασκάλα τῶν οἰκοκυρικῶν, ράψιμο, κέντημα, πλέξιμο, ὑφαντικήν, ζαχαροπλαστικήν, μαγειρικήν, καλὴν συμπεριφοράν, βρεφοκομίαν, πρῶτες βοήθειες, φύτευμα λαχανικῶν, κλάδευμα καὶ ἀκόμη πῶς θὰ γίνουν καλαὶ βοηθοὶ τῶν ἀγροτῶν καὶ πῶς θὰ κάνουν τὴν ζωὴν στὸ σπίτι ὑγιεινὴ καὶ εὐχάριστη σὲ ὅλους.

Στὸ σπίτι αὐτὸ συγκεντρώνονται ἐπίσης, κατὰ διαφόρους ὥρας, ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοῦ χωριοῦ καὶ συζητοῦν τὸν τρόπον ἀξιοποιήσεως κοινοχρήστων χώρων τοῦ χωριοῦ των, ὡς καὶ τὴν κατασκευὴν κοινωφελῶν ἐκπολιτιστικῶν ἔργων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀγροτολέσχης διὰ τῆς ἐθελοντικῆς ἐργασίας τῶν μελῶν της. Συζητοῦν ἀκόμη καὶ διὰ τὸ νοικοκυριὸ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὴν ἀλληλοβοήθειαν.

Στὴν Ἀγροτολέσχην, κάθε Κυριακήν, οἱ μεγάλοι τοῦ χωριοῦ συγκεντρώνονται διὰ νὰ συζητοῦν μὲ τὸν γεωπόνον καὶ τοὺς ἄλλους εἰδικοὺς πῶς θὰ βελτιώσουν τὴν παραγωγήν των καὶ πῶς θὰ ἐκπολιτίσουν τὸ χωριό των, οἱ γυναῖκες διὰ νὰ συζητήσουν μὲ τὴν δασκάλα τῶν οἰκοκυρικῶν γενικὰ περὶ νοικοκυριοῦ καὶ εἰδικὰ διὰ τὴν χαρὰ καὶ τὴν ὀμορφιὰ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ χωριοῦ.

Εἰς κάθε Ἀγροτολέσχην τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα, χορηγεῖ τὰ ἀπαραίτητα ἔπιπλα, ἕνα ραδιόφωνον, μίαν ραπτομηχανήν, ἕνα ἀργαλειόν, τὰ μαγειρικὰ σκεύη, ἐργαλεῖα καὶ βιβλία, μισθοδοτεῖ δὲ τὴν δασκάλα οἰκοκυρικῶν καὶ δίδει ἔξοδα κινήσεως εἰς τὸν κοινοτικὸν γεωπόνον.

Διὰ κάθε Ἀγροτολέσχην, τὸ χωριὸ δίδει τὸ σπίτι καὶ ἕνα ἀρδεύσιμον κῆπον διὰ πρακτικὰς ἐφαρμογάς.

Τὸ πείραμα διὰ τὴν ἵδρυσιν Ἀγροτολεσχῶν, ἤρχισε κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1950. Ἐντὸς τετραετίας ἱδρύθησαν καὶ λειτουργοῦν 122 Ἀγροτολέσχαι. Εἰς αὐτὰς φοιτοῦν ἐτησίως 6500 παιδιά, ἀγόρια καὶ κορίτσια.

ΕΘΕΛΟΝΤΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ὁ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἱδρυθεὶς Σύνδεσμος Ἐθελοντῶν Κοινωφελῶν Ἔργων «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος» ἐνετάχθη εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα καὶ ἀποτελεῖ ἕνα Τομέα τῆς δράσεώς του, μὲ σκοπὸν τὴν διάδοσιν τῆς ἰδέας τῆς ἐθελοντικῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς συμβολῆς τῶν νέων εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς χώρας.

Νέοι φοιτηταί, νέοι ἐργαζόμενοι, νέοι τῶν χωριῶν καὶ μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων, ἀποτελοῦν τὰ Συνεργεῖα Ἐθελοντῶν Κοινωφελῶν Ἔργων. Τὰ Συνεργεῖα αὐτὰ σκοπὸν ἔχουν νὰ προσφέρουν ἐθελοντικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν διάνοιξιν ἑνὸς χρησίμου δρόμου, διὰ τὴν περισυλλογὴν ἐρειπίων, διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν σχολείων καὶ ἐκκλησιῶν, διὰ τὴν κατασκευὴν μικρῶν ἀποχετευτικῶν καὶ ἀποξηραντικῶν ἔργων καὶ διὰ τὸν εὐπρεπισμὸν κοινοχρήστων χώρων εἰς τὰ Ἑλληνικὰ χωριά.

Ἡ κίνησις αὐτὴ δὲν γίνεται ἀκόμη εἰς μεγάλην κλίμακα, βαίνει ὅμως σταθερῶς αὐξανομένη. Ἔγιναν ἤδη μερικὰ ἀξιόλογα ἔργα περὶ τὴν πρωτεύουσαν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ὁμάδες Ἐθελοντῶν τῆς πρωτευούσης ἐπεσκέφθησαν πολλὰ χωριὰ τῆς Βοιωτίας, Φθιώτιδος, Φωκίδος, Αἰτωλίας, Ἀκαρνανίας καὶ Ἠπείρου καὶ ἐξετέλεσαν ἔργα χρήσιμα, ἤδη δὲ ἐπεξέτειναν τὴν δραστηριότητά των εἰς τὴν περιοχὴν Θεσσαλονίκης. Αἱ Ὁμάδες ἀναχωροῦν ἐκ τοῦ χωρίου ἀφοῦ ἐκτελέσουν διάφορα κοινοτικὰ ἔργα, βοη-

θήσουν πτωχὰς οἰκογενείας καὶ ὀργανώσουν τοπικοὺς πυρῆνας ἐθελοντικῆς ἐργασίας. Ἤρχισαν ἤδη νὰ ἐμφανίζωνται τὰ πρῶτα δείγματα τῆς αὐθορμήτου ἐκδηλώσεως τοῦ πνεύματος τῆς ἐθελοντικῆς ἐργασίας καὶ ἀλλαχοῦ, δηλαδὴ ἔξω τοῦ Ἱδρύματος.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου πολιτισμοῦ εἰς τὴν χώραν μας εἶναι ἀναγκαῖον νὰ μεταδοθοῦν καὶ πρὸς πνευματικοὺς πυρῆνας ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντα Ἕλληνα πολίτην καὶ δημότην γνώσεις καὶ ἔννοιαι, διὰ τῶν ὁποίων θὰ δυνηθοῦν νὰ μορφώσουν, ἐξ ἰδίας κρίσεως, γνώμην ἐπὶ τῶν θεμάτων τοῦ πολιτισμοῦ.

Αἱ ἔννοιαι καὶ γνώσεις αὐταὶ πρέπει νὰ εἶναι θετικαὶ καὶ ἀντικειμενικαί. Νὰ εἶναι ἀκόμη ἁπλαῖ, σαφεῖς καὶ πλήρεις, μονίμου ἐνδιαφέροντος καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρύτερον ἀποδεκταὶ καὶ αὐταπόδεικτοι.

Πρὸς διατύπωσιν τῶν ἐννοιῶν αὐτῶν καὶ γνώσεων εἶναι ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιηθῇ πᾶσα χρήσιμος ἑλληνικὴ καὶ ξένη πνευματικὴ ἀξία, μακρὰν ὅμως πολιτικῶν ἐπιδιώξεων ἢ ἐπιδράσεων μεταφυσικῶν θεωριῶν. Παρίσταται δηλαδὴ ἀνάγκη συγκεντρώσεως πνευματικοῦ ὑλικοῦ ἐπὶ τῶν θεμάτων τοῦ πολιτισμοῦ ἐντὸς ἑλληνικοῦ πλαισίου καὶ ἑλληνικῆς σκοπιμότητος.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνέλαβε τὸ Γραφεῖον Μελετῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος. Κατηρτίσθη βιβλιοθήκη ἐξ ἧς ἀποδελτιώνεται κάθε γνῶσις ἢ ἔννοια ἐνδιαφέρουσα τὸν Ἕλληνα πολίτην. Τὸ συλλεγόμενον τοῦτο ὑλικὸν κατόπιν διαλογῆς καὶ ἐπιλογῆς ἀνασυντίθεται καὶ χρησιμοποιεῖται.

Τοιοῦτον ὑλικὸν διοχετεύθη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἑστίαν. Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ ἐξεπήγασε καὶ ὁ προγραμματισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων, περὶ ἧς κατωτέρω. Ἤδη ἀρχίζει ἡ σύνθεσις κειμένου ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ δημότου καὶ θὰ δοθῇ ταχέως εἰς κοινὴν χρῆσιν.

Τὸ Γραφεῖον Μελετῶν ἐπίσης συντονίζει καὶ δίδει ἑνιαίαν κατεύθυνσιν εἰς ὅλας τὰς πνευματικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Ἱδρύματος.

Τὸ Γραφεῖον Μελετῶν ἐνίσχυσε τὴν ἔκδοσιν τοῦ πρώτου τεύχους τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολίτου «Παραγωγή

Παραγωγικότης καὶ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα». Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐσχολιάσθη εὐμενῶς ἀπὸ τὸν τύπον καὶ τοὺς εἰδικοὺς καὶ ἐπροκάλεσε ἀξιοσημείωτον ἐνδιαφέρον. Ἐπωλήθη εἰς τιμὴν κόστους εἰς ἱκανὸν ἀριθμὸν ἀντιτύπων διὰ τῶν βιβλιοπωλείων.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

Εἰς τὸν Τουριστικὸν Τομέα ἡ προσπάθεια τοῦ Ἱδρύματος, ἐξεδηλώθη κυρίως διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Γραφείου «Γνωρίσατε τὴν Ἑλλάδα», λειτουργοῦντος εἰς τὰ κεντρικὰ γραφεῖα τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων 9. Τὸ Γραφεῖον τοῦτο ἔχει συγκεντρώσει πληροφορίας τουριστικῆς σημασίας δι᾽ ὅλα τὰ χωριὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ βοηθεῖ τόσον τοὺς Ἕλληνας ὅσον καὶ τοὺς ἀλλοδαποὺς περιηγητὰς εἰς τὸ νὰ γνωρίσουν τὴν Ἑλλάδα. Τὸ γραφεῖον τοῦτο ὀργανώνει καὶ τακτικὰς ξεναγήσεις εἰς τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους ὑπὸ ἱκανοὺς ξεναγούς. Αἱ ξεναγήσεις αὐταί, ἐξυπηρετοῦσαι σχεδὸν ἀποκλειστικῶς Ἕλληνας, ἔχουν μεγάλην ἐπιτυχίαν.

ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΡΩΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἵδρυσε καὶ ἔθεσε τὸ πρῶτον εἰς λειτουργίαν ἐν τῇ πρωτευούσῃ Σταθμὸν Πρώτων Κοινωνικῶν Βοηθειῶν (Λεωφόρος Ἀλεξάνδρας καὶ Νοταρᾶ 50 τηλέφωνον 664.727) σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ παροχὴ ἐπειγούσης κοινωνικῆς περιθάλψεως εἰς ἀναξιοπαθοῦντα ἄτομα.

Ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν ζωήν, εἰς οἱανδήποτε καὶ ἂν ἀνήκουν κοινωνικὴν τάξιν καὶ οἱαιδήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ συνθῆκαι διαβιώσεώς των, ἀντιμετωπίζουν μίαν μοιραίαν ἢ τραγικὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν, χωρὶς ἠθικὴν ἢ ψυχικὴν συμπαράστασιν δύνανται νὰ ὁδηγηθοῦν εἰς δυστύχημα, αὐτοκτονίαν, κολάσιμον πρᾶξιν καὶ εἰς διάβημα ἠθικῆς καταπτώσεως.

Εἶναι ἡ μοιραία στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν μία κόρη πληγωμένη βαθειὰ εἰς τὴν εὐαισθησίαν της ἀπὸ τὰ πικρὰ λόγια τοῦ ὠργισμένου καὶ αὐστηροῦ πατέρα της δι᾽ οἰκογενειακῆς φύσεως αἰτίαν, ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ της ἐγκαταλείπει τὴν ἰδίαν νύκτα τὸ

σπίτι της καὶ περιφέρεται τὴν νύκτα εἰς τὰς ὁδούς, ἐνῷ εἰς κάθε βῆμα της ἐνεδρεύει ὁ κίνδυνος. Ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν μία ὑπηρέτρια ἀπολύεται ἀπὸ τὸ σπίτι ὅπου ἐργάζεται καὶ δὲν ἔχει ποῦ νὰ μεταβῇ ἢ νὰ διανυκτερεύσῃ. Ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν μία κοπέλλα ἐγκαταλείπει τὴν ἐπαρχίαν της διότι ὑπέστη τὰς συνεπείας ἑνὸς συναισθηματικοῦ δεσμοῦ καὶ ἡ μικρὰ κοινωνία τοῦ χωριοῦ δὲν ἀνέχεται αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰς παρεκτροπάς. Ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν μετὰ μίαν λογομαχίαν νεαρὰ σύζυγος ἀποπέμπεται ὑπὸ τοῦ συζύγου της ἐν καιρῷ νυκτὸς χωρὶς νὰ ἔχῃ ποῦ νὰ καταφύγῃ, διατηροῦσα τὴν ἀξιοπρέπειάν της. Ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μικρὸς ἐπαρχιώτης ὁ ὁποῖος ἔφθασεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν μὲ μερικὰς οἰκονομίας καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν ὅτι θὰ βρῇ ἀμέσως ἐργασίαν, ἀπομένει χωρὶς χρήματα καὶ προστασίαν. Ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀποφυλακιζόμενος, ποὺ δὲν ἔχει γνωρίμους ἢ φίλους καὶ δὲν δύναται νὰ ἐξεύρῃ ἐργασίαν ἢ χρήματα διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ χωριό του, ὑποχρεώνεται νὰ νοσταλγήσῃ τὰ κάγκελα τῆς φυλακῆς καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ διαπράξῃ ἕνα νέον ἀδίκημα.

Διὰ τοιαύτας καὶ πλῆθος ἄλλων παρομοίων περιπτώσεων ἱδρύθη ὁ Σταθμὸς Πρώτων Κοινωνικῶν Βοηθειῶν. Τὸ κτίριόν του ἀποτελεῖ ζεστὴν καὶ φιλόξενον οἰκογενειακὴν ἑστίαν, ὅπου περιβάλλονται μὲ στοργὴν ἄτομα εὑρισκόμενα εἰς ἀπελπισίαν καὶ ἀπόγνωσιν, χωρὶς ἠθικὴν βοήθειαν καὶ ψυχικὴν συμπαράστασιν.

Ὁ Σταθμὸς λειτουργεῖ συνεχῶς, ἄνευ διακοπῆς, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα. Γίνονται δεκτοὶ εἰς αὐτόν, διὰ χρονικὸν διάστημα 24 ὡρῶν τὸ πολύ, ὅλοι ὅσοι ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην κοινωνικῆς βοηθείας, ἀνεξαρτήτως ἰδιότητος, φύλου, ἡλικίας, οἰκονομικῆς καταστάσεως ἢ κοινωνικῆς θέσεως. Διατηρεῖται μὲ σεβασμὸν ἡ ἀνωνυμία παντὸς προσερχομένου.

Ὁ Σταθμὸς δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὴν παροχὴν περιθάλψεως εἰς ἐπαίτας, ἀλήτας, τοξικομανεῖς ἢ ἀνέργους, διότι αἱ περιπτώσεις αὐταὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἀστυνομικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν Γραφείων εὑρέσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς του εἰς τὸν Σταθμὸν ὁ προσφεύγων λαμβάνει τὰς καταλλήλους συμβουλάς. Ὁ κοινωνιολόγος, ὁ ἰατρός, ὁ ψυχίατρος, ὁ παιδαγωγὸς καὶ ὁ κοινωνιολόγος

ἱερεὺς δίδουν τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν, ἡ ὁποία θὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἴτε εἰς τὴν οἰκογενειακήν του στέγην, καταλλήλως ἑτοιμασθεῖσαν νὰ τὸν δεχθῇ, εἴτε πρὸς τὸ Ἵδρυμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἐνδεδειγμένον νὰ τοῦ παράσχῃ περαιτέρω βοήθειαν πρὸς οὐσιαστικωτέραν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματός του, χωρὶς νὰ μείνῃ οὔτε στιγμὴν ἀβοήθητος. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς του εἰς τὸν Σταθμὸν εὑρίσκει κατάλληλον συντροφιὰν ἀναλόγως τῆς μορφώσεως, τοῦ φύλου καὶ τῆς ἡλικίας του. Εὑρίσκει ἂν θέλῃ βιβλία νὰ διαβάσῃ καὶ δύναται νὰ συνομιλήσῃ μὲ εἰδικοὺς ἐπιστήμονας καὶ παιδαγωγοὺς σχετικῶς μὲ τὴν δύσκολον θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἢ τὴν κατάστασιν τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίζει.

Ὁ Σταθμὸς συνεργάζεται στενότατα πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του μὲ τὸ ἀδελφὸν σωματεῖον «Ἑλληνικὸν Φῶς», ἔχει δὲ στενὴν ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν μὲ ὅλα τὰ εἰς τὴν χώραν μας εὐαγῆ Ἱδρύματα, Ὀργανώσεις καὶ Σωματεῖα, τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσουν κοινωνικὴν δραστηριότητα καὶ εἶναι μὲ κάθε λεπτομέρειαν ἐνημερωμένος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀπορροφητικὴν ἱκανότητα ἑκάστου Ἱδρύματος καὶ τὴν κοινωνικὴν δρᾶσιν τῶν Ὀργανώσεων καὶ Σωματείων.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς τοῦ Σταθμοῦ Πρώτων Κοινωνικῶν Βοηθειῶν τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ὑπολογίζει εἰς τὴν ἠθικὴν συμπαράστασιν παντὸς δυναμένου.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα, τῇ ἐμπνεύσει τοῦ Προέδρου του, τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, ἔστρεψε τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ πρὸς τοὺς ἀποδήμους Ἕλληνας, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν νὰ συμβάλῃ διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ τόνωσιν τῶν πνευματικῶν καὶ ἐθνικῶν δεσμῶν τῶν ἀποδήμων μὲ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα. Πρώτη σχετικὴ ἐκδήλωσις ὑπῆρξεν ἡ ἵδρυσις ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1953, τοῦ Γραφείου Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ.

Εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτὸ δύνανται νὰ ἀπευθύνωνται ὅλοι οἱ ἀπόδημοι Ἕλληνες διὰ πᾶν ζήτημα, εἴτε προσωπικὸν εἴτε γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος, καὶ νὰ ζητήσουν πληροφορίας. ἐξυπηρέ-

τησιν ἢ συμβουλὴν δι' οἱανδήποτε ὑπόθεσίν των ἐν Ἑλλάδι. Τὸ Γραφεῖον παρέχει εἰς πάντα ἀπευθυνόμενον εἰς αὐτό, ἔγκυρον, σαφῆ, συγκεκριμμένην καὶ ἐμπιστευτικὴν ἀπάντησιν καὶ πᾶσα ἐξυπηρέτησις παρέχεται ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἑκατοντάδες ἀποδήμων ἔχουν ἤδη ἀπευθυνθῇ εἰς τὸ Γραφεῖον καὶ ἐξυπηρετήθησαν κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς κατὰ τὸ 1951 ἔστρεψεν ἰδιαιτέρως τὸ ἐνδιαφέρον Του πρὸς τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας. Εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Δημάρχων καὶ Προέδρων Κοινοτήτων τῆς 5ης Ἰανουαρίου 1951 ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐζήτησεν ὅπως ἐγκαινιασθῇ μία ἐξόρμησις διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ, ἠθικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, διὰ τὸ καλὸν τῶν δημοτῶν καὶ ἐπομένως τῆς πατρίδος, τονίσας τὴν ἀνάγκην τῆς χρησιμοποιήσεως ὅλων τῶν ἐν ἀδρανείᾳ δημιουργικῶν παραγόντων τῆς χώρας, ὡς καὶ τὴν ἀνάγκην τονώσεως τοῦ πνεύματος νῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ αὐτοβοηθείας.

Τὴν παρακολούθησιν τῆς προσπαθείας τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀνέθεσεν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα, ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ ὁποίου συνεστήθη ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἡ ὁποία καὶ ἀνέλαβε τὸ ἔργον, ἐργαζομένη μὲ αὐτονομίαν.

Τὸ ἔργον τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ τῆς πίστεως, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθοῦν ἀξιόλογα ἀποτελέσματα διὰ τῆς πληρεστέρας ἀξιοποιήσεως τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἡ χαραχθεῖσα γραμμὴ δράσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων ὑπῆρξεν, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἡ κάτωθι:

Ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι νὰ ἐκτελῇ ἔργα, ἀλλὰ νὰ παρακινῇ εἰς ἔργα καὶ νὰ προκαλῇ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, κεντρίζουσα δημιουργικὰς δυνατότητας. Δὲν ὑποκαθιστᾶ τοὺς ἁρμοδίους, ἀλλὰ τοὺς βοηθεῖ. Ἡ δρᾶσις αὐτῆς ἐκδηλοῦται πάντοτε ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἤρχισε τὸ ἔργον της μὲ μίαν πνευματικὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς δωρεᾶς καὶ ὑπὲρ τοῦ δανεισμοῦ. Ἐτόνισεν

ὅτι ἡ δωρεὰ ὑποβιβάζει τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀποδέκτου, ἐξουδετερώνει τὴν πρωτοβουλίαν του πρὸς σύλληψιν καὶ ἐκτέλεσιν ἔργου ἢ προσπαθείας καὶ δὲν τὸν συνδέει πρὸς τὸ ἐκτελούμενον ἔργον ἵνα τὸ συντηρήσῃ καὶ τελειοποιήσῃ. Τέλος δὲ αἱ αἰτήσεις πρὸς παροχὴν δωρεᾶς εἶναι πολλαὶ καὶ παράλογοι καὶ οἱ αἰτοῦντες πιεστικοί, οὕτω δὲ ἡ χορήγησις δὲν γίνεται πάντοτε ὅπως πρέπει.

Ἀντιθέτως διὰ τοῦ δανεισμοῦ ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὅρους, τηρουμένους ὅμως αὐστηρῶς, διατηρεῖται ἀκεραία ἡ πρωτοβουλία τοῦ δανειζομένου πρὸς σύλληψιν καὶ ἐκτέλεσιν ἔργου, παραμένει σεβαστὴ ἀπολύτως ἡ προσωπικότης τοῦ δανειζομένου καὶ συνδέεται στενώτατα αὐτὸς μὲ τὸ ἔργον, ἀναβιβάζεται δὲ εἰς ὑψηλὸν σημεῖον τὸ ἐνδιαφέρον του πρὸς συντήρησιν καὶ τελειοποίησιν τοῦ ἔργου τούτου. Καὶ οὕτω παύει νὰ εἶναι πρόβλημα ἄνευ λύσεως ἡ συντήρησις τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ δημιουργουμένου στενοῦ δεσμοῦ μεταξὺ τοῦ ἔργου καὶ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, οἱ ὁποῖοι προσέφερον καὶ ἐργασίαν καὶ χρῆμα πρὸς ἐκτέλεσίν του καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ πονοῦν. Σημαντικότατον εἶναι τέλος ὅτι αἱ αἰτήσεις δανεισμοῦ εἶναι ὀλίγαι καὶ λογικαὶ καὶ οἱ αἰτοῦντες εὐπρεπεῖς, οὕτω δὲ ἡ χορήγησις γίνεται ὅπως πρέπει.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἀνωτέρω καὶ ἵνα ἀναγνωρισθῇ πανελληνίως ἡ ἱκανότης καὶ ἡ ἐντιμότης τῶν τοπικῶν δημοσίων ἢ δημοκοινοτικῶν ἢ ἰδιωτικῶν μονάδων, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσιν πρωτοτύπου προγράμματος πειραματικοῦ δανεισμοῦ.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐχορήγησεν ἀτόκους χρηματικὰς διετεῖς ἢ τριετεῖς τὸ πολὺ διευκολύνσεις πρὸς τὰς μονάδας Αὐτοδιοικήσεως πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων. Αἱ χρηματικαὶ αὐταὶ διευκολύνσεις διατίθενται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ προκαλοῦν τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων πολλαπλασίας ἀξίας. Ἡ ἀπόδοσις ἑνὸς ἔργου ἐκτελουμένου τῇ βοηθείᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀμέσως προκύπτουσα ἐξ αὐτοῦ ὠφέλεια, ἀλλ᾽ εἶναι καὶ τὰ ὅμοια ἔργα ποὺ προκαλοῦνται ἐξ αἰτίας του, ὅπου χρειάζονται.

Ἡ Ἐπιτροπὴ διέθεσε καὶ διαθέτει κυρίως τὰ οἰκονομικά της μέσα πρὸς ἐνίσχυσιν παραγωγικῶν ἔργων. Ἐγκρίνεται δὲ κατὰ προτίμησιν ἡ χρηματικὴ ἐνίσχυσις ἔργων, τῶν ὁποίων ἡ ἐτησία παραγωγικότης εἶναι ἴση ἢ μεγαλυτέρα τῆς χορηγουμένης χρηματικῆς διευκολύνσεως.

Τὰ ἔργα προτείνονται ἀπὸ τὴν Αὐτοδιοίκησιν, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ ἐπιλέγει μεταξὺ τῶν προτεινομένων τὰ καταλληλότερα. Τὰ κριτήρια ἐπιλογῆς εἶναι ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἔργου, ἡ ταχεῖα ἀποπεράτωσις αὐτοῦ, ἡ σύμπραξις τῶν δημοτῶν εἰς τὴν ἐκτέλεσίν του, ἡ συνεργασία τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν, τὸ ἐνδεχόμενον τῆς μιμήσεως καὶ ἄλλα.

Μέχρι τέλους 1954 κατόπιν προτάσεων τῶν οἰκείων Νομαρχῶν ἐχρηματοδοτήθησαν 134 ἔργα κατανεμόμενα εἰς 47 Νομούς.

Τὸ μέχρι τέλους 1954 διατεθὲν ποσὸν ὑπὸ μορφὴν χρηματικῶν διευκολύνσεων ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 25.754.515 τὰ χρηματοδοτηθέντα ὅμως ἔργα πρόκειται νὰ ἀποδώσουν ἐτησίαν αὔξησιν παραγωγῆς ἐκ δραχμῶν 32.360.000, μολονότι μεταξὺ αὐτῶν εὑρίσκονται καὶ 27 ἔργα καθαρῶς ἐκπολιτιστικὰ (βιβλιοθῆκαι, σχολεῖα, ἐκκλησίαι), ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεμία θὰ προέλθῃ ἄμεσος αὔξησις παραγωγῆς.

Τὰ ἐνισχυθέντα ἔργα ἀνήκουν εἰς διαφόρους κατηγορίας, ἵνα καταδειχθῇ ὅλος ὁ ὁρίζων τῶν δυνατοτήτων τῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Οὕτω μέχρι σήμερον ἔχουν χορηγηθῇ καὶ χορηγοῦνται ἐνισχύσεις δι' ἔργα δασικῆς, ἀγροτικῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιΐας, ὑδρεύσεως, ἀρδεύσεως, δι' ἀνέγερσιν σφαγείων, σχολικῶν κτιρίων, δημοτικῶν λουτρῶν, δημοτικῆς βιβλιοθήκης, δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν μεγάρων, ναῶν, τουριστικῶν ξενώνων, γυμναστηρίων, κολυμβητηρίων, ἰαματικῶν λουτρῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ γεωτρήσεις, ἐκχερσώσεις, ἀποστραγγίσεις, διευθετήσεις χειμάρρων, ἀντιπλημμυρικά, ἀγορὰν ἐργαλείων, ἀποξηράνσεις, ὑδροηλεκτρικά, λιμενικά, ἐγκαταστάσεως νέων φυτειῶν, ἀποχετεύσεις, ἐγκατάστασιν ἀναβατῆρος χιονοδρόμων, ἀγορὰν ἑλκυστῆρος, ὑδατοδεξαμενὰς ὑδρεύσεως ζώων κ. ἄ.

Τὰ ἔργα ἐκτελοῦνται μὲ πλήρη ἀποκέντρωσιν διὰ τῶν τοπικῶν μόνον δυνατοτήτων. Ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἐμπιστεύεται μὲ μεγάλην εὐρύτητα καὶ ἐλευθερίαν δράσεως τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων εἰς τοπικὰ ὄργανα τοῦ δημοσίου, τῆς Αὐτοδιοικήσεως, τῶν Τραπεζῶν καὶ τῆς ἰδιωτικῆς δραστηριότητος. Τὰ ἐπιτελεσθέντα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ὑπῆρξαν τόσον ἐπιτυχῆ, ὥστε τὸ Κράτος ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζῃ τὸ ἀνωτέρω σύστημα εἰς εὐρεῖαν κλίμακα.

Κάθε ἔργον τὸ ὁποῖον τελειώνει περιγράφεται ἐν γενικαῖς γραμμαῖς εἰς φυλλάδια, τὰ ὁποῖα διανέμονται εἰς τοὺς 7.000 περίπου Δήμους καὶ Κοινότητας, πρὸς τὸν Τύπον καὶ Ὀργανισμούς. Ἐπιδιώκεται οὕτω νὰ γνωσθοῦν εὐρύτατα τὰ ἔργα ταῦτα, ὡς παραδείγματα πρὸς μίμησιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων περιλαμβάνει ἐπίσης εἰς τὸ πρόγραμμά της τὴν κατασκευὴν δασικῶν ὁδῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξυπηρετοῦν συγχρόνως καὶ ὀρεινὰ χωρία. Βάσει ὑπάρχοντος Νόμου ἡ Ἐπιτροπὴ διανοίγει σήμερον τὰς ἑξῆς δασικὰς ὁδούς: α) Θέρμου - Δρυμῶνος - Προυσοῦ, Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Εὐρυτανίας, β) Τερψιθέας - Ἐλατοῦς - Ἐλατόβρυσης, ὀρεινῆς Ναυπακτίας, γ) Γυφτοκάμπου - Βρυσοχωρίου - Ἠλιοχωρίου - Λαΐστης Ζαγορίου.

Αἱ ὁδοὶ αὐταὶ χρηματαδοτοῦνται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἀλλὰ ἡ ἐκτέλεσίς των διενεργεῖται δια τῶν τοπικῶν δασικῶν καὶ ἄλλων κρατικῶν λειτουργῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνεργοῦν ἐν προκειμένῳ καὶ ὡς συνεργάται τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος.

Ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω χρηματοδοτήσεων ἡ Ἐπιτροπὴ βοηθεῖ ποικιλοτρόπως τὴν πραγμάτωσιν τῶν προσπαθειῶν τῶν μονάδων Αὐτοδιοικήσεως, παρέχουσα ὅμως ἐνίσχυσιν ἀποφεύγει τὴν ὑποκατάστασιν τῆς ἐνεργητικότητος τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τὴν νάρκωσιν αὐτῆς. Ἀντιθέτως σκοπεῖ εἰς τὸ νὰ διεγείρῃ ἔτι περισσότερον τὴν ἔφεσίν των πρὸς δημιουργίαν καὶ δρᾶσιν. Ἀποβλέπει εἰσέτι εἰς τὴν εὐρυτέραν χρησιμοποίησιν τῶν δημοσίων ὀργάνων. περιβάλλουσα αὐτὰ μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην της. Τοιουτοτρόπως ἐξασφαλίζεται εὐελιξία καὶ ταχύτης εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἦτο ἄλλως δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ. Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν πιστεύει εἰς τὸ σύστημα τῆς προληπτικῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ τῆς τιμωροῦ τοιαύτης, θεωροῦσα ὅτι ὅλοι οἱ πολῖται εἶναι τίμιοι μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου. Μέχρι σήμερον δὲν ἐχρειάσθη οὐδεμία κύρωσις πρός οἱανδήποτε κατεύθυνσιν.

Ἐξ ἄλλου ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων δίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν ἀγωγὴν τοῦ δημότου τὴν συντελουμένην ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Αὐτοδιοικήσεως. Ἡ ὡριμότης τοῦ δημότου, ἡ παρέχουσα εἰς αὐτὸν τὴν δυνατότητα νὰ παρακολουθῇ, ἐλέγχῃ καὶ βοηθῇ τὴν κατάλληλον διοίκησιν τῶν τοπικῶν θεμάτων τοῦ Δήμου καὶ τῆς Κοινότητος, εἶναι τὸ πρῶτον στάδιον ἐκδηλώσεως

τῆς ὡριμότητος τοῦ πολίτου. Ὁ καλὸς δημότης εἶναι ἡ καλυτέρα πρώτη ὕλη δι' ἕναν ὥριμον πολίτην. Ἡ ἀγωγὴ αὐτὴ τοῦ δημότου ἐξαρτᾶται κατὰ πολὺ ἀπὸ τὴν δρᾶσιν καὶ τὴν συμπεριφορὰν τῶν Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ἀρχῶν, διὰ τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ δίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῆς δράσεώς της, πιστεύουσα εἰς τὴν ἀναβίωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου, θεσμοῦ ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει εἰς τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας τὸν αὐτοέλεγχον καὶ ὠθεῖ τοὺς ὀργανισμοὺς αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων.

Ἤδη κατόπιν συντονισμένης ἐνεργείας Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἤρχισαν αἱ Κοινότητες καὶ οἱ Δῆμοι νὰ ἐκδίδουν εἰς εὐρείαν κλίμακα φυλλάδια ἀπολογιστικὰ τῆς δράσεώς των ἀπευθυνόμενα πρὸς τοὺς δημότας αὐτῶν.

Ἐξ ἄλλου ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἤρχισε νὰ ἐκδίδῃ ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Ἡ ἀγωγὴ τοῦ δημότου» πολύχρωμα εἰκονογραφημένα τεύχη (πικτογραφήματα), τὰ ὁποῖα διανέμονται εἰς ὅλους τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας τῆς χώρας. Ἐξεδόθησαν τὸ πρῶτον τεῦχος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ δημότης καὶ ἡ Αὐτοδιοίκησις» καὶ τὸ δεύτερον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ παραγωγικότης καὶ τὸ δάνειο, προοδευτικὲς δυνάμεις στὴ δρᾶσι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων».

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως μεταξὺ ἄλλων καὶ ἡ διαχείρισις τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος εὐγενοῦς χιλιοδράχμου προαιρετικῆς εἰσφορᾶς τῶν μισθωτῶν καὶ ἐργατῶν τῆς χώρας ὑπὲρ τῆς ταλαιπωρουμένης ὑπαίθρου. Διὰ τῶν συγκεντρωθέντων χρημάτων ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνέλαβε καὶ ἐξετέλεσε τὴν πλήρη ἀνοικοδόμησιν τῆς ἡρωϊκῆς Κονίτσης καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὑδρεύσεως τῆς πόλεως διὰ 24 κρηνῶν. Τὸ ἔργον τοῦτο ἔγινεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Δημοσίου, τὸ ὁποῖον διέθεσε τὰ ὑλικά, ἐνῶ τὰ ἐργατικὰ διετέθησαν ἐκ τῆς ἀνωτέρω προσόδου.

Ἐπίσης ἐπραγματοποιήθησαν ἐκ τοῦ κονδυλίου τούτου καὶ ἄλλα ἔργα, ὡς ἡ ἀνοικοδόμησις 14 ναῶν παραμεθορίων χωρίων, ἡ ἐκτέλεσις ἔργων ὑδρεύσεως συμμοριοπλήκτων χωρίων, ἡ ἐνίσχυσις τῶν σεισμοπλήκτων Ἰονίων νήσων, ἡ ἀποπεράτωσις τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μικροκάστρου Σιατίστης, ἡ δεν-

δροφύτευσις ἀγόνων περιοχῶν διὰ καρποφόρων δένδρων, ἡ κατασκευὴ τῆς γεφύρας Τύρια εἰς τὴν Ἤπειρον, ἡ ὁποία ἐπέτρεψε τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν χωρίων τῆς Λάκκας Σουλίου, καὶ ἄλλα.

Τὴν 25ην Νοεμβρίου 1951, κατὰ τὸ Τέταρτον Συνέδριον τῶν Πόλεων τῆς Ἑλλάδος, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐξήγγειλε τὴν ἀπόφασιν Αὐτοῦ ληφθεῖσαν κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ὅπως ἀπονέμη βραβεῖα καὶ ἠθικὰς ἀμοιβὰς εἰς τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας αἱ ὁποῖαι διακρίνονται διὰ τὴν ἐν γένει δρᾶσιν των καὶ συμβάλουν εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς Αὐτοδιοικήσεως, εἰς ἀναγνώρισιν καὶ ἐπιβράβευσιν τοῦ ἔργου των αὐτοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετέθη καθ' Ὑψηλὴν Ἐπιταγὴν τὸ ἔργον τῆς παρακολουθήσεως τῶν προσπαθειῶν τῶν Δημάρχων καὶ Κοινοταρχῶν τῆς χώρας διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς Αὐτοδιοικήσεως καὶ τὸ ἔργον τῆς εἰσηγήσεως ἐπὶ τῶν βραβεύσεων, προεκήρυξεν, ἐν συνεννοήσει μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, τὰς Βασιλικὰς Βραβεύσεις τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδος, τῶν λειτουργῶν τῆς Διοικήσεως καὶ τῆς Αὐτοδιοικήσεως, ὡς καὶ τῶν δημοτῶν, διὰ τὰς σημαντικωτέρας ἐκδηλώσεις τῆς ἐκπολιτιστικῆς δράσεώς των εἰς τὸν τομέα τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως ἢ δι' ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως, αἱ Νομαρχίαι συνεκέντρωσαν τὰς προτάσεις πρὸς βράβευσιν ἔργων καὶ κατόπιν προκαταρκτικῆς ἐπιλογῆς ὑπέβαλαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν τὰς κατ' ἀρχὴν προκριθείσας, 1305 τὸν ἀριθμόν. Τὸ περαιτέρω ἔργον τῆς ἐπιλογῆς τῶν ἐν λόγῳ προτάσεων ἀνετέθη εἰς εἰσηγητικὴν ἐπὶ τῶν Βραβεύσεων Ἐπιτροπὴν ἀποτελεσθεῖσαν ἐξ ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος. Κατόπιν πολυμήνου ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης προεκρίθησαν καὶ ἐβραβεύθησαν ἐκ τῶν ὡς ἄνω 1305 προταθέντων 483. Οἱ βραβευθέντες προερχόμενοι ἐξ ὅλων τῶν περιοχῶν τῆς χώρας ἦσαν Νομοί, Ἐπαρχίαι, Δῆμοι, Κοινότητες, Σύνδεσμοι Κοινοτήτων, ἄλλοι ὀργανισμοί, δημόσιοι λειτουργοὶ καὶ ἰδιῶται.

Τὴν 7ην Ἀπριλίου 1955, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀπένειμεν ἰδιοχείρως τὰς Βασιλικὰς Βραβεύσεις Τοπικῆς Αὐταδιοικήσεως, συμ-

βολικῶς εἰς 17 ἐκ τῶν 483 βραβευθέντων. Ἡ ἀπονομὴ εἰς τοὺς λοιποὺς βραβευθέντας θὰ γίνῃ εἰς τὰς ἕδρας τῶν Νομῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἐξέδωσε τόμον ἐκ 212 σελίδων ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἀπολογισμὸς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως καὶ Βασιλικαὶ Βραβεύσεις». Εἰς τὸν τόμον αὐτὸν ἐκτίθεται ὁ ἀπολογισμὸς τῆς συνεργασίας τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς καθὼς καὶ ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὰς Βασιλικὰς Βραβεύσεις. Τὸν τόμον κοσμοῦν 282 φωτογραφίαι τῶν σημαντικωτέρων ἐκ τῶν βραβευθέντων ἔργων.

Ὅταν ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἤρχισε τὴν δρᾶσιν της ὑπὲρ τῆς Αὐτοδιοικήσεως, δὲν ὑπῆρχε διὰ τὰς μονάδας αὐτῆς οὐδεμία φυσιολογικὴ δυνατότης δανεισμοῦ.

Ἤδη, κατόπιν καὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἀνωτέρω πειραματικῶν δανεισμῶν, ἠνοίχθησαν πιστωτικαὶ δυνατότητες ὑπὲρ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ὑπερβᾶσαι τὰ 300 ἑκατομμύρια νέων δραχμῶν.

Εἰς αὐτὴν τὴν πιστωτικὴν διευκόλυνσιν τῶν μονάδων Αὐτοδιοικήσεως πρωτοστατεῖ τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶσις ὑπὲρ τῆς Αὐτοδιοικήσεως ἐπροκάλεσεν ἤδη πανελλήνιον ἀναγνώρισιν.

Ἡ συνεργασία τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν εἶναι στενωτάτη καὶ ἁρμονική, ἡ δὲ ὅλη δρᾶσις αὐτῆς συντονίζεται πλήρως μὲ τὰς κατευθυντηρίους γραμμὰς τοῦ Ὑπουργείου τούτου εἰς τὰ θέματα τῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Καὶ αἱ λοιπαὶ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι παρακολουθοῦν μὲ μεγάλον ἐνδιαφέρον τὴν προσπάθειαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὴν βοηθοῦν μετὰ μεγάλης προθυμίας εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου της, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Δημόσιον. Ἡ συνεργασία εἶναι ἰδιαιτέρως στενὴ μὲ τὰ Ὑπουργεῖα Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Γεωργίας, Δημοσίων Ἔργων.

Τὰ γραφεῖα τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων εἶναι ἐγκατεστημένα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ξενοφῶντος 15α (Πλατεῖα Συντάγματος, τηλ. 26.805 καὶ 30.282). Ἡ δρᾶσις τῆς Ἐπιτροπῆς περιγράφεται ἀναλυτικώτερον εἰς ἐκδοθὲν ὑπ' αὐτῆς ἰδιαίτερον τευχίδιον ὡς καὶ εἰς ἄλλα ἔντυπα φυλλάδια.

ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ

Εἰς τὰ προηγούμενα κεφάλαια περιεγράφη ἐν συνόψει τὸ ἔργον τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος τὸ ἐπιτελεσθὲν κατὰ τὰ πρῶτα ἑπτὰ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του ἔτη εἰς δεκαεννέα κυρίους τομεῖς δράσεως. Ἔχει ὅμως νὰ ἐπιδείξῃ τὸ Ἵδρυμα καὶ γενικωτέρας τινὰς προσπαθείας, ἀναγομένας καὶ κατανεμομένας εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς τομεῖς, αἱ ὁποῖαι περιγράφονται κατωτέρω.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΙΟ

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα θεωρεῖ τὸ Ἑλληνικὸ χωριὸ ὡς τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ Ἔθνους καὶ διὰ τοῦτο μὲ ἰδιαιτέραν στοργὴν φροντίζει διὰ τὴν βελτίωσίν του. Ἡ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν προσπάθεια ἐκδηλοῦται διὰ τῶν ἀποφοίτων τῶν διαφόρων Πρακτικῶν Σχολῶν, διὰ τῶν κοριτσιῶν ἀποφοίτων τῶν Οἰκοκυρικῶν Σχολῶν, διὰ τῶν διδασκάλων τοῦ χωριοῦ, διὰ τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως, διὰ τῶν Ἀγροτολεσχῶν, διὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τέλος διὰ τῆς δημιουργίας ὀλίγων Προτύπων Χωριῶν εἰς ἐπίκαιρα σημεῖα.

Εἰς τὰς Σχολὰς τοῦ Ἱδρύματος δὲν παρέχεται μόνον πρακτικὴ μόρφωσις. Ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν νέων εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιστρέφουν εἰς τὰ χωριά των μὲ νέας ὑγιεῖς ἰδέας. μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ εὐτυχία συνίσταται καὶ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἄλλων καὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐργασθοῦν εἰς τὸ μέλλον ὄχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν των, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πρόοδον τοῦ χωριοῦ των.

Εἰς προηγούμενον κεφάλαιον περιεγράφη ἡ διὰ τῆς Ἐθνικῆς Ἑστίας προσπάθεια τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Ἕλληνος διδασκάλου, τοῦ ἱερέως, τοῦ ἀστυνόμου, τῶν κοινοτικῶν ἀρχόντων, καὶ διὰ τὴν τόνωσιν τοῦ δημιουργικοῦ των ρόλου εἰς τὸ Ἑλληνικὸ χωριό.

Ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς γενικωτέρας αὐτῆς προσπαθείας ἤρχισε καὶ ἡ ὀργάνωσις Προτύπων Χωριῶν. Πρῶτον τοιοῦτον ὑπῆρξεν ὁ Πλάτανος, ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Κορίνθου - Πατρῶν. Εἰς Πλάτανον ἐκτίσθη ὑπὸ μαθητῶν τῶν σχολῶν τοῦ Ἱδρύματος πρότυπον κτίριον Ἀγροτολέσχης, περιλαμβάνον αἴθουσαν διαλέ-

ξεων, βιβλιοθήκην, ἰατρεῖον, ξενῶνα καὶ κοινοτικὰ λουτρά. Ἐξ ἄλλου τὸ χωρίον ἠλεκτροφωτίσθη καὶ ἔγιναν εἰς αὐτὸ διάφορα μικρότερα ἔργα καὶ βελτιώσεις.

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ

Τὸ Καρπενήσιον ἦτο ἀπὸ τὰς πόλεις ποὺ ὑπέφεραν περισσότερον ἐκ τῶν πολεμικῶν καταστροφῶν τῆς τελευταίας δεκαετίας. Οἱ Ἰταλοί, οἱ Γερμανοὶ καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ἀντάρται δὲν ἐσεβάσθησαν εἰς τὰς πολεμικάς των ἐπιχειρήσεις οὔτε τὸν ἄμαχον πληθυσμόν, οὔτε τὴν πόλιν. Εἶναι περιττὸν νὰ περιγραφῇ ὁ βαθμὸς τῆς ἐξαθλιώσεως τῆς ὡραίας καὶ ἱστορικῆς αὐτῆς πολίχνης.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα διὰ τῶν μαθητῶν του καὶ ἐθελοντῶν ἀνέλαβε νὰ βοηθήσῃ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Καρπενησίου. Ὅταν οἱ ἀντάρται διὰ δευτέραν φορὰν ἐπετέθησαν κατὰ τῆς πόλεως, οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ἐθελονταὶ τοῦ Ἱδρύματος ἦσαν συγχρόνως καὶ κτίσται καὶ μαχηταί. Ἐβοήθησαν οὕτω τὸ Καρπενήσιον ὄχι μόνον μὲ τὸ ἔργον των, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ παράδειγμά των. Αὐτοὶ ἀνήγειραν τὸ οἴκημα, εἰς τὸ ὁποῖον στεγάζονται σήμερον αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Καρπενησίου, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸν πυρῆνα διὰ τὴν διάδοσιν τῆς ἐθελοντικῆς ἐργασίας εἰς τὰ πέριξ χωρία.

ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΝ

Τὸ Καστελλόριζον ὑπέστη κατὰ τὸν πόλεμον τοιαύτας περιπετείας, ὥστε ἡ καταστροφή του ὑπῆρξεν ὁλοκληρωτική. Δὲν ἔχασε μόνον ὑλικῶς τὰ πάντα, ἔχασε καὶ τὸν σπινθῆρα τῆς ζωῆς. Ὅταν ἐνδιαφέρθη τὸ Ἵδρυμα, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Βασιλέως τὸ φθινόπωρον τοῦ 1948, ἡ ἄλλοτε πλουσία νησὶς τῶν 14.000 κατοίκων, εἶχε μόνον 650 κατοίκους, περιφερομένους ὡς ζωντανὰ φαντάσματα μεταξὺ τῶν ἐρειπίων, τρεφομένους κυρίως ἀπὸ τὸ ἀλεύρι ποὺ τοὺς ἔστελνε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ νὰ μὴ ἀποθάνουν. Ἡ μόνη ἀσχολία των κατὰ τὴν ἡμέραν ἦτο νὰ περιμένουν νὰ βραδυάσῃ διὰ νὰ πᾶνε νὰ κοιμηθοῦν στὰ σκοτεινά. Ἡ ἐπιθυμία ὅλων ἦτο νὰ εὕρουν τρόπον νὰ φύγουν διὰ νὰ ζήσουν ἀλλοῦ. Σημειωτέον ὅτι οἱ ἐπαγγελματίαι δὲν εἰργάζοντο, διότι δὲν ὑπῆρχον ἐργαλεῖα, δὲν ὑπῆρχον πρῶται ὗλαι καὶ δὲν

ὑπῆρχον καὶ πελάται. Εἰς τὸν κατάλογον τῶν κατοίκων, τὸν ὁποῖον κατήρτισε τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα, ὅταν ἐπεσκέφθη τὴν νῆσον, ἀναφέρεται πενταμελὴς οἰκογένεια, ἔχουσα ὡς σύνολον ἐπίπλων καὶ σκευῶν μίαν κουβέρταν καὶ ἕνα ἄδειο κουτὶ γάλακτος.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἐμελέτησεν ἐπὶ τόπου ἕνα ἁπλοῦν πρόγραμμα ἀναζωογονήσεως τῆς νήσου. Ἡ βοήθειά του δὲν εἶχε μορφὴν κοινωνικῆς προνοίας. ἀλλὰ παροχῆς τῶν μέσων διὰ τὴν ἐκ νέου ἔναρξιν τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ζωῆς. Ἐδόθησαν ἐργασίαι καὶ ὑλικὰ εἰς τὸν κουρέα, τὸν τσαγκάρη, ράπτη, ξυλουργό. Ἐδόθησαν βιβλία καὶ γραφικὴ ὕλη εἰς τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου.

Ἐπεσκευάσθη ἡ ἠλεκτρομηχανή, ἐδόθη βενζίνη καὶ τὸ Καστελλόριζον ὄχι μόνον ἐφωτίσθη καὶ πάλιν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ραδιόφωνον ἤρχισε νὰ μαθαίνῃ τί γίνεται εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν ἄλλον κόσμον. Κατόπιν εἰδικῆς μελέτης τοῦ Νομογεωπόνου, ἐλθόντος εἰδικῶς ἐκ Ρόδου, ἐδόθησαν τὰ ὀλίγα ἀπαιτούμενα μέσα διὰ νὰ ἐμφανισθῇ καὶ πάλιν ἡ κτηνοτροφία καὶ ἡ γεωργία εἰς τὴν νῆσον. Ὁ ναυπηγὸς ἔλαβε ξυλείαν καὶ ἐργαλεῖα καὶ ἤρχισε νὰ ἐπισκευάζῃ τὶς βάρκες, ἔλαβε καὶ βοήθειαν ἀπὸ νέους τοῦ τόπου καὶ ἤρχισε νὰ τοὺς μαθαίνῃ τὴν τέχνη. Ὁ ψαρᾶς ἐπῆρε δίκτυα καὶ ἐργαλεῖα ψαρικῆς καὶ μὲ τὶς ἐπεσκευαζόμενες βάρκες ἤρχισε προοδευτικῶς τὸ ψάρεμα. Ὠργανώθη ἀκόμη καὶ συγκοινωνία διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ψαριῶν εἰς Ρόδον. Μὲ κάποιο τρόπο βρέθηκαν καΐκι καὶ μηχανὴ καὶ ξεκίνησαν καὶ οἱ σπογγαλιεῖς διὰ σφουγγάρια. Ἀπεστάλη ἀκόμη μαῖα. Σιγὰ-σιγὰ τὸ Καστελλόριζον ἤρχισε νὰ ἀναγεννᾶται ὡς ὁ Φοῖνιξ.

Ἡ προσπάθεια τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος διεκόπη εὐθὺς ὡς τὸ κράτος ἀνέλαβε τὸ ἴδιον τὴν περαιτέρω φροντίδα διὰ τὴν Ἑλληνικὴν αὐτὴν νησίδα, διὰ τῆς συστάσεως εἰδικοῦ Ὀργανισμοῦ. Τὴν μεγαλυτέραν χαρὰν εἰς τὴν προσπάθειαν διὰ τὸ Καστελλόριζον ᾐσθάνθη τὸ Ἵδρυμα ὅταν ἤρχισε νὰ παρέχῃ τὰ εἰσιτήρια Καστελλοριζίων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν φύγει ἀπὸ τὸ νησί τους καὶ οἱ ὁποῖοι τώρα πλέον ἤθελαν νὰ ξαναγυρίσουν, ἂν καὶ δὲν εἶχαν νὰ πληρώσουν οὔτε τὰ μεταφορικά. Παρουσιάσθησαν καὶ περιπτώσεις κατοίκων ποὺ εἶχαν κανονίσει τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐγκατάστασίν των εἰς Αὐστραλίαν καὶ μὲ τὴν ἀναγέννησιν τῆς νήσου ἠκύρωσαν τὰ πάντα.

ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΟΥΣ ΠΕΡΙΟΧΑΣ

Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1953 αἱ Ἰόνιοι νῆσοι ἐπλήγησαν ἀπὸ τὴν συμφορὰν τῶν σεισμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων κατηρειπώθησαν ἡ Ζάκυνθος, ἡ Κεφαλληνία καὶ ἡ Ἰθάκη. Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα δὲν ἦτο βεβαίως δυνατὸν νὰ μείνη μακρὰν τοῦ πανελληνίου συναγερμοῦ πρὸς παροχὴν βοηθείας εἰς τὰς τόσον σκληρῶς πληγείσας περιοχάς.

Εὐθὺς ὡς ἀνηγγέλθησαν οἱ σεισμοὶ τὸ Ἵδρυμα ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως τὸ πλοῖον του «Μαχητής», τὸ ὁποῖον καὶ διετάχθη νὰ πλεύση ἀμέσως εἰς Πειραιᾶ ἐκ Βορείου Ἑλλάδος, ὅπου ἐξετέλει ἐκδρομὰς ἀγροτῶν καὶ ἐργατῶν. Συγχρόνως συνεκεντρώθησαν εἰς Πειραιᾶ καὶ ὅλοι οἱ εἰς τὰ Σχολεῖα τοῦ Ἱδρύματος φοιτοῦντες μαθηταί, οἰκοδόμοι καὶ ξυλουργοί, τεθέντες καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως.

Γενομένης ἀποδεκτῆς τῆς προσφορᾶς τοῦ Ἱδρύματος, μετεκινήθησαν ταχύτατα πρὸς τὰς πληγείσας νήσους 748 μαθηταὶ καὶ ἐκπαιδευταὶ τῶν Σχολῶν τοῦ Ἱδρύματος, πλήρως ὠργανωμένοι, φέροντες τὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα, ὑλικὸν κατασκηνώσεως καὶ τρόφιμα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐπιβαρύνουν οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον τὰς ἐκεῖ ὑπηρεσίας. Ἡ ὅλη μετακίνησις συνεπληρώθη ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν, κάθε δὲ ἀποβιβαζομένη ὁμὰς μαθητῶν ἐτίθετο ἀμέσως ἐπὶ τὸ ἔργον.

Αἱ Σχολαὶ τοῦ Ἱδρύματος κατενεμήθησαν καὶ εἰργάσθησαν ὡς ἑξῆς:

Εἰς Ζάκυνθον, αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Βορείου Ἑλλάδος καὶ Πύργου Βασιλίσσης καὶ τὸ Ἐθνικὸν Ἐκπαιδευτήριον Ἀναβρύτων.

Εἰς Κεφαλληνίαν, αἱ Βασιλικαὶ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Λέρου, εἰς δύο συνεργεῖα, καὶ αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Ναυπάκτου, Λαρίσης, Καλαμπάκας καὶ Κερκύρας,

Εἰς Ἰθάκην αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Ἀμαρουσίου.

Οἱ μαθηταὶ τῶν Σχολῶν ἐξετέλεσαν τὰς ἀνατεθείσας εἰς αὐτοὺς ἐργασίας μὲ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν, ἀποσπάσαντες τὰ συγχαρητήρια τῆς Κυβερνήσεως καὶ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης τῶν κατοίκων. Προσέφεραν 41.662 ἡμέρας ἐργασίας καὶ τὰ ἐκτελεσθέντα ὑπ' αὐτῶν ἔργα συνοψίζονται ὡς ἑξῆς:

Ξύλινα παραπήγματα, μέσου ἐμβαδοῦ 35 τετρ. μ. ἕκαστον	1985
Σχολεῖα μονοτάξια καὶ διτάξια	10
Κτίρια διὰ τὸ Π.Ι.Κ.Π.Α., 6 δωματίων ἕκαστον	2
Ἐκκλησίαι	5
Μηχανοστάσια κοινῆς ὠφελείας	2
Παράπηγμα διὰ τὴν Νομαρχίαν	1
Κτίρια διὰ νοσοκομεῖα	2
Ἀποχωρητήρια	45
Πατητήρια σταφυλῶν	42
Σιδηρᾶ στέγαστρα, ἐμβαδοῦ 300 τετρ. μ. ἕκαστον	2
Δεξαμεναὶ ὀμβρίων ὑδάτων	42
Ἀρτοποιεῖα	2

Ἐξ ἄλλου οἱ μαθηταὶ ἐξετέλεσαν ἔργα ὁδοποιΐας. ἐπιχώσεις, λιθοστρώσεις, προσβάσεις, κλίμακας, ἐπιστρώσεις σκυροκονιάματος καὶ κατεσκεύασαν ἔπιπλα ἰδιωτῶν, δημοσίων ὑπηρεσιῶν, στρατιωτικῶν μονάδων καὶ ὀργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας.

Τέλος τὸ πλοῖον τοῦ Ἱδρύματος «Μαχητής», εὑρισκόμενον ἐπὶ δίμηνον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν σεισμοπλήκτων καὶ μεταφέρον ἐφόδια, τραυματίας καὶ ἀσθενεῖς, διήνυσε 2.724 μίλλια.

***

Πρωτοβουλίᾳ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Πρίγκιπος τοῦ Ἀννοβέρου Γεωργίου, ἀδελφοῦ τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλίσσης, ἦλθον κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1954 εἰς τὴν Ἑλλάδα ἑκατὸν νέοι ἐκ Γαλλίας, Γερμανίας, Ἑλβετίας, Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, Ἰνδιῶν, Μεγάλης Βρεττανίας, Ὀλλανδίας καὶ Σουηδίας, μαθηταὶ ἐκπαιδευτηρίων συνεργαζομένων μὲ τὸ Ἐθνικὸν Ἐκπαιδευτήριον Ἀναβρύτων, οἱ ὁποῖοι, ὁμοῦ μὲ 45 μαθητὰς τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τούτου, εἰργάσθησαν ἐπὶ ἕνα μῆνα εἰς τὴν Κεφαλληνίαν ἀνεγείραντες τὸ Γηροκομεῖον Ἀργοστολίου καὶ κατασκευάσαντες τὴν παραλιακὴν ὁδὸν ἀπὸ τοῦ λιμένος πρὸς τὸν φάρον.

***

Δὲν εἶχε παρέλθει ἔτος ἀπὸ τὴν συμφορὰν τῶν Ἰονίων νήσων ὅτε νέοι σεισμοὶ ἔπληξαν τὴν χώραν, αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τὸν Θεσσαλικὸν κάμπον, ὅπου πολλὰ χωριὰ κατηρειπώθησαν.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἔθεσε καὶ πάλιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως τὰς Σχολάς του, πρὸς παροχὴν βοηθείας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους, ἐν συνεννοήσει δὲ μὲ τὰς ἁρμοδίας πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς ἀρχὰς εἰργάσθησαν 500 μαθηταὶ καὶ ἐκπαιδευταὶ τῶν Σχολῶν τοῦ Ἱδρύματος, πλήρως ὠργανωμένοι καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν καὶ ἐφωδιασμένοι μὲ ἐργαλεῖα, ὑλικὸν κατασκηνώσεως καὶ τρόφιμα.

Αἱ Σχολαὶ κατενεμήθησαν καὶ εἰργάσθησαν ὡς ἑξῆς:

Εἰς περιοχὴν Φαρσάλων, αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Καλαμπάκας καὶ Λαρίσης.

Εἰς περιοχὴν Σοφάδων, ἡ Τεχνικὴ Σχολὴ Κερκύρας.

Εἰς περιοχὴν Ἐκκάρας Δομοκοῦ, αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Βορείου Ἑλλάδος.

Εἰς περιοχὴν Βασιλικῶν, αἱ Βασιλικαὶ Τεχνικαὶ Σχολαὶ Λέρου.

Οἱ μαθηταὶ τῶν Σχολῶν ἠσχολήθησαν κυρίως μὲ τὴν ἀνέγερσιν οἰκιῶν τῶν ἀπορωτέρων κατοίκων καὶ σχολικῶν κτιρίων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Κατὰ τὸ 1954 τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα ἐξέδωκεν εἰς τόμον τὸν ἐξόχως πνευματικοῦ περιεχομένου Λόγον, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησεν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἀναγορεύσει Του ὡς Ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος τὸ Ἵδρυμα ἐξέδωκεν εἰς δύο τόμους, εἰς ἑλληνικὴν καὶ ἀγγλικήν, τοὺς Λόγους τοὺς ὁποίους ἐξεφώνησεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν Αὐτοῦ καὶ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1953, λόγους οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ἐκδήλωσιν τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς σκέψεως καὶ ἐκφράζουν τὸ μήνυμα τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν λαὸν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Εἰς προηγούμενα κεφάλαια ἀναφέρονται αἱ καλλιτεχνικαὶ ἐκδόσεις τοῦ Ἱδρύματος, αἱ ἐκδόσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Δήμων καὶ Κοινοτήτων, καὶ ἡ παρασχεθεῖσα ἐκ μέρους τοῦ Ἱδρύματος ἐνίσχυσις πρὸς ἔκδοσιν τοῦ πρώτου τεύχους τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολίτου.

Τέλος τὸ Ἵδρυμα ἐπραγματοποίησε τὴν ἔκδοσιν καὶ τῶν ἑξῆς ὠφελίμων βιβλίων:

«Ὁδηγίαι ἀσκήσεως καὶ λειτουργίας Λεσχῶν Ἀγροτοπαίδων καὶ Πρακτικῶν Γεωργικῶν Σχολείων». Ἀποτελεῖται ἐκ δύο τόμων καὶ περιέχει ὁδηγίας οἰκιακῆς οἰκονομίας, καλλιεργητικῶν ἐργασιῶν, γεωργικῆς βιομηχανίας, κτηνοτροφίας καὶ ὑγιεινῆς, δηλαδὴ μὲ μίαν λέξιν ὅσα πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ Ἕλλην νοικοκύρης καὶ ἡ Ἑλληνίδα νοικοκυρά.

«Καθημερινὴ βοήθεια». Τευχίδιον θρησκευτικοῦ περιεχομένου.

«Δελφοὶ» τοῦ συνεργάτου τοῦ Ἱδρύματος κ. Περικλῆ Κόλλα. Ὁδηγὸς τῶν Δελφῶν εἰς ἑλληνικὴν καὶ ἀγγλικήν.

«Ταξειδεύοντας» τοῦ συνεργάτου τοῦ Ἱδρύματος κ. Χρυσ. Νεαμονιτάκη. Περιγραφὴ τῆς διαδρομῆς ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Τῆνον.

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Μὲ τὴν ξηρὰν ἀλλ' ἐκφραστικὴν γλῶσσαν τῶν ἀριθμῶν, τὸ ἔργον τοῦ 'Εθνικοῦ 'Ιδρύματος συνοψίζεται, ἑπτὰ ἔτη ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του, εἰς τὰς κάτωθι ἐπιτεύξεις, πραγματοποιηθείσας εἰς 19 κυρίους τομεῖς καὶ ἄλλους μικροτέρους.

'Ιδρύθησαν 24 Παραρτήματα τοῦ 'Ιδρύματος εἰς ἰσάριθμα ἐπαρχιακὰ κέντρα.

'Ελειτούργησαν 7 Πρακτικὰ Γεωργικὰ Σχολεῖα καὶ λειτουργοῦν ἕτερα 7.

'Ελειτούργησεν 1 Σχολεῖον Μηχανικῆς Καλλιεργείας καὶ λειτουργοῦν ἕτερα 4.

Τὸ Ἵδρυμα ἔχει τρία ἐλαιοφυτώρια μὲ 300.000 ἐλαιοδενδρύλλια.

'Απεστάλησαν μελισσοκόμοι εἰς 14 περιοχὰς τῆς χώρας.

'Εφυτεύθησαν 10.800.000 δασικὰ δενδρύλλια.

Λειτουργοῦν 76 Πρακτικὰ Τεχνικὰ Σχολεῖα.

Τὸ πλοῖον τοῦ 'Ιδρύματος «Μαχητὴς» ἐπραγματοποίησε 86 ταξίδια, εἰς τὰ ὁποῖα συμμετέσχον 17.000 ἐκδρομεῖς ἐργάται καὶ μετέφερεν ἑκατοντάδας τόννων ὑλικῶν διὰ τὰς Σχολὰς καὶ χιλιάδας μαθητῶν αὐτῶν.

Λειτουργοῦν 3 Οἰκοκυρικαὶ Σχολαὶ καὶ ἐλειτούργησαν εἰς τὸ παρελθὸν ἕτεραι 2.

Λειτουργοῦν 27 Μορφωτικὰ καὶ 'Επιμορφωτικὰ Σχολεῖα.

'Απεφοίτησαν συνολικῶς ἀπὸ τὰς Γεωργικάς, Τεχνικὰς καὶ Οἰκοκυρικὰς Σχολὰς τοῦ 'Ιδρύματος 15.500 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι, φοιτοῦν δὲ 3.500.

'Ωργανώθησαν 275 ραδιοφωνικαὶ ὁμιλίαι, 400 ἀπαγγελίαι, 55 συναυλίαι καὶ 900 ξεναγήσεις.

Εἰς τὴν 'Εθνικὴν 'Εστίαν ἐφιλοξενήθησαν 1016 διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι, 500 ἀστυνόμοι τῶν χωριῶν, 100 κοινωνικαὶ λειτουργοὶ τοῦ 'Υπουργείου Προνοίας θὰ φιλοξενοῦνται δὲ ἐν συνεχείᾳ ἄλλοι κοινωνικοὶ ἐργάται καὶ παράγοντες.

Εἰς τὸ 'Εθνικὸν 'Εκπαιδευτήριον 'Αναβρύτων φοιτοῦν 150 μαθηταί.

Ὠργανώθησαν 4 Πανελλήνιοι Ἐκθέσεις καὶ μία μόνιμος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέθεσαν ἔργα των 160 καλλιτέχναι.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Δήμων καὶ Κοινοτήτων διέθεσεν ἀτόκους χρηματικὰς διευκολύνσεις διὰ 134 ἔργα.

Ἱδρύθησαν καὶ λειτουργοῦν 122 ἀγροτολέσχαι, εἰς τὰς ὁποίας φοιτοῦν 6.500 ἀγόρια καὶ κορίτσια.

Οἱ Ἐθελονταὶ Κοινωφελῶν ἔργων τοῦ Ἱδρύματος εἰργάσθησαν εἰς 100 χωρία.

Ἐξεδόθησαν διάφορα βιβλία τὰ ὁποῖα λεπτομερῶς ἀναφέρονται εἰς τὸ οἰκεῖον κεφάλαιον.

ΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Ὑπάρχουν πολλοὶ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐργασθοῦν ἀνιδιοτελῶς διὰ τὸ καλὸν τοῦ τόπου, ἀλλὰ δυσκολεύονται νὰ εὕρουν τὸν τρόπον νὰ τὸ πράξουν. Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα τοὺς προσκαλεῖ νὰ ἔλθουν νὰ τοὺς δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἱκανοποιήσουν τὸ ὄνειρόν των αὐτό. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι διὰ νὰ γίνῃ καὶ νὰ μείνῃ κανεὶς συνεργάτης τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ καλὴ θέλησις οὔτε αἱ ὡραῖαι ἰδέαι. Τὸ Ἵδρυμα ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ πλέον τῆς καλῆς θελήσεως καὶ τῶν ὡραίων ἰδεῶν, νὰ ἔχουν καὶ τὴν δυνατότητα νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ διαθέσουν χρόνον. Τὸ Ἵδρυμα δὲν ἀνταμείβει τοὺς συνεργάτας του οὔτε κἂν μὲ λόγια. Τὴν ἀνταμοιβὴν διὰ τὴν ἐργασίαν των θὰ τὴν εὕρουν μέσα εἰς τὴν ψυχήν των. Θὰ τὴν εὕρουν ἀκόμη εἰς τὰς συγκινήσεις ποὺ κάπου-κάπου σὰν σπανίους πολυτίμους λίθους θὰ συλλέγουν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἔργου των. Ἀνταμοιβή των θὰ εἶναι ἡ χαρὰ τῆς ἐξυπηρετήσεως καὶ ἡ ἱκανοποίησις τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἱδρύματος εἶναι τοιοῦτον, ὥστε θὰ ἦτο ἄδικον ἐὰν καὶ οἱ ἔμμισθοι ἀκόμη ὑπάλληλοι τοῦ Ἱδρύματος, ἐθεωροῦντο πράγματι ὡς ἔμμισθοι. Ὁ φανατισμὸς καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς ὅλων, ἡ πίστις εἰς τὸ ἔργον, τοὺς τοποθετεῖ πολὺ ὑψηλότερα ἀπὸ τὸν μικρὸν μισθόν των.

Τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα λοιπὸν εἶναι ἀνοικτὸν εἰς οἱονδήποτε Ἕλληνα ἢ καὶ ξένον ἀκόμη, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἱεραρχία τῶν συνεργατῶν του δὲν ἐξαρτᾶται οὔτε ἀπὸ πλούτη οὔτε ἀπὸ κοινωνικὴν θέσιν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν τῆς προσφερομένης ἐργασίας.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ

Μία διαπίστωσις ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν χαρὰν ὅλων τῶν ἐργαζομένων διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἱδρύματος καὶ στερεώνει τὴν αἰσιοδοξίαν των καὶ τὴν πίστιν των διὰ τὸ μέλλον. Ἡ διαπίστωσις αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνωτερότης καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ ποιότης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Δι' ἱστορικοὺς κυρίως λόγους ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς

εὑρέθη παρημελημένος. Ὅταν ὅμως κανεὶς εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ὅταν ἐργασθῇ μὲ αὐτὸν καὶ δι' αὐτόν, τότε ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀνωτερότητα, τὴν βαθεῖαν εὐγένειαν καὶ τὰς ἐκλεκτάς του ἰδιότητας. Τότε ἀποκτᾷ τὴν ἀδιάσειστον πίστιν, ὅτι ὁ λαὸς αὐτός, ὅταν θὰ δυνηθῇ κάποτε νὰ ἠρεμήσῃ, νὰ διαπαιδαγωγηθῇ καὶ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὸν πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν πλοῦτον του, τότε ὁπωσδήποτε θὰ γίνῃ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν πρωτοπόρος μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
Φ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΚΑΙ Κ. ΜΙΧΑΛΑ
ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 10 — ΤΗΛ. 24-268